

VALITSUSKOMISJONI JA OMAVALITSUSLIITUDE KOOSTÖÖKOGU DELEGATSIOONI LÄBIRÄÄKIMISTE VAHEPROTOKOLL 2015. AASTA RIIGIEELARVE JA RIIGIEELARVESTRATEEGIA 2015-2018 OSAS

Läbirääkimiste poolteks on Vabariigi Valitsuse poolt moodustatud valitsuskomisjon¹ ja Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsioon. Valitsuskomisjoni juhib regionaalminister, Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni juhivad Eesti Linnade Liidu juhatuse esimees ja Eesti Maaomavalitsuste Liidu esimees.

Pooled juhinduvad oma tegevuses Euroopa kohaliku omavalitsuse harta põhimõtetest, Põhiseaduse paragrahvidest 154 ja 157, Eesti Vabariigi seadustest, poolte poolt kinnitatud läbirääkimiste töökorrast, Valitsuskomisjoni ja omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni 2014. aasta riigieelarve osas läbirääkimiste lõpp- protokollis kokkulepitust ja käesolevate läbirääkimiste käigus vastu võetud otsustest.

LÄBIRÄÄKIMISTE EESMÄRK JA LÄHTEALUSED

Omavalitsusliitude Koostöökogu ja Valitsuskomisjoni läbirääkimiste põhieesmärk on kohalikele omavalitsustele stabiilse, seadustele ning Euroopa kohaliku omavalitsuse hartale põhineva tulubaasi kindlustamine, mis tagaks kohalikele omavalitsustele seadustega ja seaduste alusel pandud ülesannete täitmiseks vajaliku tulubaasi ning võimaldaks kohalikuks arenguks vajalikud investeeringud ja omavalitsuste jätkusuutliku arengu.

Omavalitsusliitude Koostöökogu lähtealused läbirääkimistel:

1. Kohaliku omavalitsuse osakaalu, otsustusõiguse ja vastutuse suurendamine ühiskonnaelu juhtimisel ja korraldamisel, kohalike omavalitsuste poolt osutatavate avalike teenuste kättesaadavuse parandamine ja kvaliteedi tõstmine.
2. Riigikohtu üldkogu 2010. aasta 16. märtsi otsuse 2009. aasta lisaelarve kohta (kohtuasi nr 3-4-1-8-09) seisukohad ning OECD ja CLRAE ettepanekud omavalitsuste finantsautonoomia suurendamiseks, partnerluse arendamiseks ja omavalitsuste koostöö suurendamiseks.
3. Kohalike omavalitsuste tegevustingimuste kujundamisel, reformide kavandamisel ja läbiviimisel Euroopa kohaliku omavalitsuse harta põhimõttest lähtumine.
4. Enamuse riigieelarvest eraldatavate toetuste integreerimine kohalike omavalitsuste tulubaasiga, mis jaotatakse maksutulude ja tasandusfondi kaudu.
5. Kohalike omavalitsuste poolt täidetavate riiklike ülesannete eristamine õigusaktides ja rahastamine kulupõhiselt riigieelarvest.
6. Kohalike omavalitsuste koostöö edendamiseks, haldussuutlikkuse tõstmiseks ning teenuste efektiivsemaks osutamiseks analüüsida seadusandlust ja täpsustada seda valdkondades kus omavalitsuste koostöö on otstarbekam, kindlustades koostöö võimalikkuse erineva suurusega territooriumil ja erineva arvu omavalitsuste vahel.
7. Omavalitsuspoliitika põhimõtete ja suundade avamine riigi strategiadokumentides.

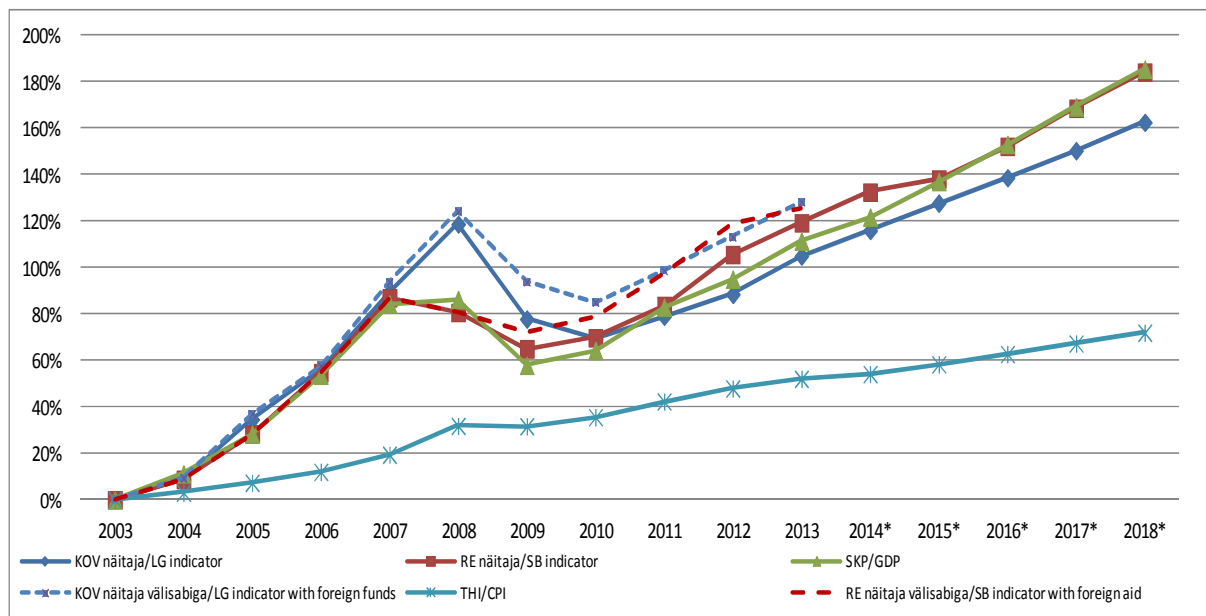
LÄBIRÄÄKIMISTE KÄIK JA TULEMUSED

¹ VV 14.05.2007 määrus nr 246 „Valitsuskomisjoni moodustamine kahepoolsete läbirääkimiste pidamiseks Eesti Omavalitsusliitude Koostöökoguga“ <https://www.riigiteataja.ee/akt/13324548>

I. RAHANDUSE VALDKOND

Eesmärk: Omavalitsustele iseseisva tulubaasi, regionaalse tasakaalustatuse ja kohaliku demokraatia suurendamine.

Joonis. KOV ja RE näitajate ning SKP ja THI muutuse võrdlus perioodil 2003-2018

Tabel. Kohalike omavalitsuste põhinäitajad

KOV EELARVED	2008	2011	2012	2013	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
TULUD KOKKU	1 454	1 324	1 420	1 489	1 501	1 550	1 606	1 666	1 729
- Tulumaks	734	619	665	724	779	831	880	932	988
- Maamaks	48	51	59	57	59	59	59	59	59
- Kohalikud maksud	12	26	10	11	11	11	12	12	12
- Tasandusfond	91	72	72	74	75	75	76	76	76
KULUD KOKKU	1 518	1 295	1 422	1 562	1 538	1 588	1 646	1 752	1 772
Kassapõhine tasakaal	-57	29	-2	-73	-37	-37	-40	-86	-42
Tekkepõhine tasakaal*	-104	17	-39	-83	-37	-37	-40	-86	-42
Võlakoormus	549	565	565	636	672	710	750	836	878
Likviidne vara	112	109	112	99	99	99	99	99	99
Suhtarvud ja kasvud									
KOV eelarve tulud SKP-s	8,96%	8,30%	8,35%	8,08%	7,76%	7,50%	7,28%	7,09%	6,95%
KOV tulubaas SKP-s	5,09%	4,33%	4,34%	4,33%	4,42%	4,39%	4,33%	4,30%	4,28%
KOV koondtasakaal SKP-s	-0,35%	0,18%	-0,01%	-0,39%	-0,19%	-0,18%	-0,18%	-0,37%	-0,17%
KOV koondvõlg SKP-s	3,38%	3,54%	3,33%	3,45%	3,48%	3,43%	3,40%	3,56%	3,53%
KOV eelarve tulude kasv	12,92%	4,21%	7,28%	4,90%	0,79%	3,26%	3,61%	3,70%	3,82%
KOV tulubaasi kasv	14,76%	4,74%	6,74%	8,21%	7,01%	6,16%	5,47%	5,47%	5,55%
Riigieelarve puhastulud SKP-s	15,38%	15,93%	16,72%	16,44%	16,63%	15,93%	15,80%	15,82%	15,79%
Riigieelarve puhastulude kasv (v.e.a)	-3,41%	8,21%	11,88%	6,64%	6,07%	2,43%	5,92%	6,47%	5,83%

Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni ettepanekud

Fiskaalse mõjuga ettepanekud	Põhjendus ja maksumuse analüüs	Valitsuskomisjoni seisukoht/ kokkulepe/ eriarvamus																														
<p>Ettepanek 1. Kohalike omavalitsuste tulude taastamine majanduslanguse eelse perioodi tasemele.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="3">Ettepanek 1.1 Kohalikku eelarvesse laekuva tulumaksu osa järkjärguline taastamine</td> </tr> <tr> <td style="width: 33.33%;">2013</td> <td style="width: 33.33%;">2014</td> <td style="width: 33.33%;">2015</td> </tr> <tr> <td>11,57</td> <td>11,6</td> <td>11,865</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>2017</td> <td>2018</td> </tr> <tr> <td>12,13</td> <td>12,13</td> <td>12,13</td> </tr> </table> <p>(+14 740 209€) suurem. 2016 – 0,265%, mis on 2016 planeeritust 1,63% (+14 740 209€). Kokku kahe aastaga (+29 480 419€)</p>	Ettepanek 1.1 Kohalikku eelarvesse laekuva tulumaksu osa järkjärguline taastamine			2013	2014	2015	11,57	11,6	11,865	2016	2017	2018	12,13	12,13	12,13	<p><i>Eesmärk: Omavalitsustele iseseisva tulubaasi, regionaalse tasakaalustatuse ja kohaliku demokraatia suurendamine.</i></p> <p>2009. aasta veebruaris kärbiti kohalike omavalitsuste eelarvetele laekuva tulumaksu osa 11,93%-lt 11,4%-le (so -0,53%) (-29 480 419€) ning vähendati tasandusfondi vahendite mahtu -21 090 844€ võrra. Kõnealuse kärpeotsusega on tulubaasi kärbe perioodil 2009-2014 vähendanud kohaliku elu korraldamiseks mõeldud raha juba -288,5 miljonit €, sh 2014. aastal -52,3 miljonit €. Märgime, et selle võrra on linnades ja valdades võimalik vähem rahuldada elanike vajadusi neile vajalikke ja õigustatud teenuste osas. Täna on valitsus võtnud suuna taastada enamuses eluvaldkondades kriisi ajal tehtud kärpemeetmeid eelne olukord (viimase näitena saab tuua riigiametnike uus palgasüsteem). Kahjuks ei ole vastavat otsust omavalitsuste erakorralise tulubaasi kärpe suhtes veel tehtud.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>Riik suurendas eelarve ülejäägi tingimustes majandusbuumi ajal KOVide tulubaasi jätkusuutmatult. 2013. a lõpu seisuga ületasid KOVide tegevuskulu kokku absoluutsummas 2008. a mahtu. Riigieelarve tegevuskulud jõudsid samuti 2013. a lõpuks 2008. a tasemele. Tegevuskulude kasv on samas tempos.</p> <p>Euroopa Liidu perioodi 2015-2020 KOVidele minevate toetuste suurused ei ole veel teada. Nende lisandumisel KOV eelarvete seis paraneb</p> <p>KTK arvamus: VK seisukoht ei ole asjakohane. EL vahendite kasutamine perioodil 2015-2020 ei paranda kõigi omavalitsuste eelarvete seis. Puuduvad rahalised ettepanekud tulumaksu osas.</p> <p>KTK jääb oma taotluse juurde. Jätkatakse läbirääkimisi tulumaksu osa suuruse üle.</p>															
Ettepanek 1.1 Kohalikku eelarvesse laekuva tulumaksu osa järkjärguline taastamine																																
2013	2014	2015																														
11,57	11,6	11,865																														
2016	2017	2018																														
12,13	12,13	12,13																														
<p>Ettepanek 1.2 Kohalike eelarvete tasandusfondi järkjärguline taastamine.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33.33%;">2013</td> <td style="width: 33.33%;">2014</td> <td style="width: 33.33%;">2015</td> </tr> <tr> <td>74 252 137</td> <td>74 898 439</td> <td>86 030 159</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>+10 545 422</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>2017</td> <td>2018</td> </tr> <tr> <td>97 638 304</td> <td>97 638 304</td> <td>97 638 304</td> </tr> <tr> <td>+10 545 422</td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <tr> <td colspan="4">Sh. tasandusfondi suurendamine keskkonnatasu laekumise ümbersuunamise kaudu</td> </tr> <tr> <td style="width: 25%;">2014</td> <td style="width: 25%;">2015</td> <td style="width: 25%;">2016</td> <td style="width: 25%;">2017</td> </tr> <tr> <td>616 302</td> <td>616 298</td> <td>616 301</td> <td>308 149</td> </tr> </table> <p>Sh. kaevandusõiguse tasude kompensimine otse üleriigilise tähtsusega maardlate omavalitsustele</p>	2013	2014	2015	74 252 137	74 898 439	86 030 159			+10 545 422	2016	2017	2018	97 638 304	97 638 304	97 638 304	+10 545 422			Sh. tasandusfondi suurendamine keskkonnatasu laekumise ümbersuunamise kaudu				2014	2015	2016	2017	616 302	616 298	616 301	308 149	<p>Kohalike eelarvete tasakaalus hoidmiseks on vajalik ka tasandusfondi taastamine 2009 aasta alguse tasemel proportsionaalselt ja ajaliselt sarnaselt tulumaksu taastamisega.</p> <p>Kuna muutus ka üleriigilistest maardlatest laekuv tulu omavalitsustele, peab vastavalt kokkuleppele tasandusfond suurenema.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>Riik suurendas eelarve ülejäägi tingimustes majandusbuumi ajal KOVide tulubaasi jätkusuutmatult. 2013. a lõpu seisuga ületasid KOVide tegevuskulu kokku absoluutsummas 2008. a mahtu. Riigieelarve tegevuskulud jõudsid samuti 2013. a lõpuks 2008. a tasemele. Tegevuskulude kasv on samas tempos.</p> <p>Euroopa Liidu perioodi 2015-2020 KOVidele minevate toetuste suurused ei ole veel teada. Nende lisandumisel KOV eelarvete seis paraneb.</p> <p>Riigikohtu lahendist tulenev keskkonnatasude tagasivõtmise mõju tuleb automaatselt arvesse 2015. a tasandusfondi arvestuses</p>
2013	2014	2015																														
74 252 137	74 898 439	86 030 159																														
		+10 545 422																														
2016	2017	2018																														
97 638 304	97 638 304	97 638 304																														
+10 545 422																																
Sh. tasandusfondi suurendamine keskkonnatasu laekumise ümbersuunamise kaudu																																
2014	2015	2016	2017																													
616 302	616 298	616 301	308 149																													

2013	2014	2015	2016																				
2 157 050	1 540 748	924 450	308 149		ning eraldi rahaeraldust ei ole vaja. Üleriigilise tähtsusega maardlate kaevandusõiguse tasu muudatused kompenseeritakse ja vabanevad vahendid suunatakse tasandusfondi vastavalt kokkulepitule. KTK arvamuse: VK seisukoht et EL toetused parandavad omavalitsuste eelarvete seisu ei ole asjakohane, kuna EL vahendeid ei saa kasutada kõik omavalitsused. VK seisukoht ei sisalda ettepanekuid TF suuruse osas. KTK jääb oma taotluse juurde. Jätkatakse läbirääkimisi tasandusfondi mahu üle.																		
<p>Ettepanek 2. Kohalike teede hoiu rahastamine vastavalt seadusele Kõigi teehoiuks eraldatavate vahendite jaotus kohalike omavalitsuste vahel peab toimuma ühtsetel alustel. Eriprojektide rahastamiseks vajalikud vahendid ei saa olla kavandatud mootorkütuse aktsiisist teehoiuks eraldatud vahendite hulgast.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10%</td> <td>10%</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>290265 000</td> <td>28 071 300</td> <td>44 210 250</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>25%</td> <td>30%</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>61 894 350</td> <td>81 236 334</td> <td>102 357 781</td> </tr> </tbody> </table> <p>Tabelis märgitud laekumise % mootorkütuse aktsiisist teehoiuks ette nähtud vahenditest, summad on mootorkütuse aktsiisi laekumise prognoosi alusel.</p>				2013	2014	2015	10%	10%	20%	290265 000	28 071 300	44 210 250	2016	2017	2018	25%	30%	30%	61 894 350	81 236 334	102 357 781	<p>Kohalike teede hoiuks eraldatavate vahendite maht ei ole piisav ning võrreldes riigi teedele eraldatavate vahendite mahuga ebaõiglane. Seadusandja on juba 1999. aasta veebruaris vastu võetud teeseaduses väljendanud tahet arvestada kohalike maanteed ja tänavate hoiuks sihtotstarbelise eraldise vajadusega riigieelarvest. Seaduse seletuskirjas on seejuures märgitud, et Eesti territooriumi ning teedevõrgu kompaktsuse tõttu tuleb käsitleda riigi, kohalikke ja erateid ning tänavaid kui ühtset tervikut. Vt Riigikogu, 12. detsembril 2013.a. olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu "Kohalike teede hoiu korraldamine" (raport „Kohalike teede hoiu korraldamine“, (http://www.riigikogu.ee/index.php?id=66729) mis koondab teede rahastamisega seonduvad teemad ning esitab olulised seisukohad.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht. Teeregistri ja teehoiu toetuse arvestuspõhimõtte korrastamine on vajalik. Teehoiu toetus tuleb tulenevalt riigieelarve baasestades §-st 48 üle tõsta toetusfondi. KTK seisukoht: Rahanduse ja maksupoliitika töörühm peaks kujundama arvamuse teehoiu rahastamise. Kokkuleppe: jätkata läbirääkimisi nii teede ja transpordi töörühmas kui ka rahanduse töörühmas.</p>
2013	2014	2015																					
10%	10%	20%																					
290265 000	28 071 300	44 210 250																					
2016	2017	2018																					
25%	30%	30%																					
61 894 350	81 236 334	102 357 781																					
<p>Ettepanek 3. Rääkida läbi laekuvate keskkonnatasude jaotumine KOV-I, KIK-I ja riigieelarve vahel ning määrata kõigi keskkonnatasude liikide ja komponentide osas kindlad protsendid, kui suur osa laekunud tasudest peaks kompenseerima KOV-le välismõjud ning võimaldama KOV-del seadusega ning seaduse alusel pandud keskkonnaülesannete täitmist.</p>				<p>Kehtiva seaduse järgi on keskkonnatasude laekumine RE, KOV-de ja KIKi vahel seotud konkreetse aasta tasumääraga. Selline süsteem ei ole läbipaistev, arvutused on keerulised ning laekumise jaotuse sisuline põhjendus seotuna valitud aasta tasumääraga on nõrk. Vajalikud on arutelud KEM sisuosakondadega ning läbirääkimised RaM-ga ja</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Keskkonnatasude aluspõhimõtete korrastamine on vajalik. Oluline on kindlaks määrata, missuguste rahaliselt mõõdetavate mõjude hindamiseks on tasud ette nähtud. Toetame protsendi asemel KOVidele tasu suuruste määramist. KTK seisukoht: Rahanduse ja</p>																		

	Valitsuskomisjoniga. Maksusüsteem peab olema selline, et inimesed ning sihtrühmad teaksid, mille eest nad maksavad ning poliitiline süsteem saaks inimeste/maksjate eelistusi täpsemalt peegeldada. Rakendatud peab olema nii horisontaalne kui ka vertikaalne õiglus.	maksupoliitika töörühm peaks kujundama oma arvamuse keskkonnatasude korrastamise põhimõtete osas. Kokkuleppe: jätkatakse läbirääkimisi nii keskkonna töörühmas kui ka rahanduse töörühmas.				
Ettepanek 4. Pealinna funktsioonide teostamise toetamine <table border="1"><tr><td>2014</td><td>2015</td></tr><tr><td>0</td><td>255 650</td></tr></table> Eraldada Tallinna linnale kohalike omavalitsuste toetusfondi kaudu vahendid pealinna funktsiooni täitmiseks kaasnevate kulude katmiseks (paraadide korraldamine jne.)	2014	2015	0	255 650		Valitsuskomisjoni eriarvamus Esialgsetel andmetel töötab Tallinna linnas ca 12 000 riigi asutuste töötajat. Pealinnaks olemisest teenib Tallinna linn rohkem tulumaksu kui 256 650 eurot aastas. Kui Tallinn toob välja pealinnaks olemisega seotud riiklikud kohustused, on võimalik arutelu alustada.
2014	2015					
0	255 650					
Ettepanek 5 Riigikogus menetluses olevate maamaksuseaduse muutmise seaduste (558 SE, 596 SE) vastuvõtmisel näha ette kohalikele omavalitsustele laekuva maamaksutulu vähenemise kompenseerimine		Kokkuleppe: jätkatakse läbirääkimisi rahanduse töörühmas.				

Muud ettepanekud	Põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht/kokkuleppe/ eriarvamus										
Ettepanek 1. Alustada kohalike maksude süsteemi korrastamist, et laiendada omavalitsuste võimalusi tulu kogumiseks ja ettevõtluse toetamiseks maksusoodustuste kaudu, eesmärgiga kehtestada korrastatud süsteem aastaks 2017. Täiendada kohalike maksude loetelu tu- <table border="1"><tr><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td></tr><tr><td colspan="4">Tegevused ettepaneku elluviimiseks</td><td></td></tr></table> rismimaksuga.	2014	2015	2016	2017	2018	Tegevused ettepaneku elluviimiseks					Kohalike maksude osakaal kohalike omavalitsuste eelarvetulude kujundamisel on marginaalne, moodustades kohalike omavalitsuste tulubaasist 1,3% (2011. aastal, enne müügi maksu kaotamist 3,2%, ehk 25,5 milj €). Kohalike omavalitsuste tulubaas ja tema kasutada olev maksusüsteem ei vasta juba ammu tegelikele vajadustele. Läbirääkimistel on mitmeid aastaid võetud plaani sellega tegelema hakata, kuid tegeliku tegevuseni pole jõutud. Seepärast teeme ettepaneku alustada selle tegevusega käesoleval aastal ja viia see lõpule aastal 2016.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Maksusoodustused ei sobi üldisesse maksustrateegiasse. Kohalike maksude fiskaalne mõju on väike. Selliste maksudega kaasnevad regionaalne ebavõrdsus ja suured administreerimise kulud. Arutelude alustamiseks peavad omavalitsusliidud esitama konkreetset ettepanekud koos mõjuanalüüsidesega. KTK arvamus: Kahjuks ei ole VK süvenenud KTK ettepaneku sisusse ja selle tõttu ei ole nende seisukoht asjakohane, ega sisalda ettepanekuid probleemi lahendamiseks. VK seisukoht ei sisalda ka nende enda seisukoha osas regionaalse ebavõrdsuse ja administreerimiskulude mõjuanalüüsi. KTK jääb oma taotluse juurde. Jätkata läbirääkimisi kui taotletavad eesmärgid ja konkreetset ettepanekud on esitatud.
2014	2015	2016	2017	2018								
Tegevused ettepaneku elluviimiseks												

<p>Ettepanek 2. Valmistada ette seadusemuudatused mille kohaselt kohalikesse eelarvetesse laekuv tulumaks ja maamaks muudetak kohalikeks maksudeks, mille suurust reguleerib seadusega määratud ulatuses kohalik omavalitsus. Kehtestamise aeg 2016.</p> <table border="1" data-bbox="145 421 630 526"> <thead> <tr> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="2">Tegevused ettepaneku elluviimiseks</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	2014	2015	2016	2017	2018	Tegevused ettepaneku elluviimiseks					<p>Kehtiva seaduse kohaselt on need maksud ülekantavad maksud. Selline süsteem ei soodusta omavalitsuste fiskaalautonoomia toimimist, eriti arvestades seda et tulumaksust laekuvate vahendite maht moodustab kohalikes eelarvetes enamuse.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>Riigieelarves maksude edasiandmine on vajalik eelarve ja raamatupidamise ühtlustamiseks.</p> <p>Elukoha vaba registreerimise tingimustes KOVidele tulumaksu määra otsustamise õiguse andmine suurendab veelgi võitlust maksumaksjate pärast. Tallinn ja ümbruskonna vallad meelitaksid madalamate määradega registrisse inimesi maapiirkondadest. Riigi kulud kasvaksid nõrgematele tulubaasi kindlustamiseks.</p> <p>Maamaksu ümbervaatamine on võimalik. Selle aruteluks võtmiseks on vajalikud põhjalikud mõjuanalüüsid.</p> <p>KTK arvamus: VK seisukoha esimene pool ei ole asjakohane ega sisalda arvamust KTK ettepaneku osas.</p> <p>VL seisukoha teine pool on aktsepteeritav elukoha registreerimise vabatahtlikkuse osas. Maamaksu osas tuleb jätkata tegevust</p> <p>KTK jääb oma taotluse juurde. Jätkatakse läbirääkimisi kui taotletavad eesmärgid ja konkreetsed ettepanekud on esitatud.</p>
2014	2015	2016	2017	2018								
Tegevused ettepaneku elluviimiseks												
<p>Ettepanek 3. Kavandada seadusemuudatused, mille kohaselt kantaks kohaliku omavalitsuse eelarvesse:</p> <p>1) osa kohaliku omavalitsuse territooriumil tekkinud käibemaksuga maksustatavast käibest osa (näiteks 1 %) ;</p> <p>2) osa ettevõtete tulumaksust (näiteks 5%).</p> <table border="1" data-bbox="145 1556 630 1662"> <thead> <tr> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="2">Tegevused ettepaneku elluviimiseks</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Ettepaneku kohased vahendid kogutakse toetusfondi ja jaotatakse omavalitsuste vahel kokkulepitud arvestusliku mudeli alusel.</p> <p>Rakendumine aastast 2017.</p>	2014	2015	2016	2017	2018	Tegevused ettepaneku elluviimiseks					<p>Euroopa Komisjoni talitsuste töödokumendis „Eesti 2013. aasta riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi hindamine“ (29.5.2013 SWD(2013) 356 final), mis on lisatud nõukogu soovitu- sele, milles käsitletakse Eesti 2013. aasta riikliku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Eesti ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012-2017) kohta, osas 3.5. Avaliku halduse moderniseerimine, märgitakse, et olemasolev omavalitsuste rahastamissüsteem ei hõlma stiimuleid, mis ergutaksid kohalikke omavalitsusi toetama ettevõtlust ja töökohtade loomist ja seega suurendama oma tulusid; samal ajal võib nõrgemate omavalitsuste toetamiseks loodud tasakaalustusfond praegusel kujul kärpida motivat-</p>	<p>Valitsuskomisjoni eriarvamus</p> <p>Käibe ja ettevõtluse tulu teket ei ole võimalik konkreetse KOViga seostada. Ettevõtete peakorterid asuvad keskustes ning ei ole teada, kuidas töökohad üle Eesti paiknevad. Toetuste sidumine maksulaekumistega vähendab riigieelarve paindlikkust.</p> <p>Erinevate maksude arvestuspõhimõtete keerukamaks muutmise asemel on mõistlik läbi rääkida KOV tulumaksu osa suurendamise üle.</p> <p>KTK arvamus: jätkata läbirääkimisi</p>
2014	2015	2016	2017	2018								
Tegevused ettepaneku elluviimiseks												

	<p>siooni teha tulude suurendamiseks täiendavaid jõupingutusi. Kohalike omavalitsuste initsiatiivi suurendamiseks ettevõtluse arendamisel on otstarbekohane analüüsida ettevõtlusega seotud maksumustest osa eraldamist omavalitsuste tulubaasi täiendamiseks, et kohtadel realselt tekiksid võimalused ettevõtluse alustamisele kaasa aidata ja täiendavaid töökohti luua.</p>																
<p>Ettepanek 4. Alustada läbirääkimisi tulumaksuseaduse muutmiseks, eraldamaks mitteresidentide tulumaks kohalikele omavalitsustele § 5 lg 1.</p> <table border="1" data-bbox="146 719 638 857"> <thead> <tr> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="5" style="text-align: center;">Ettepanekukohased tegevused</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Seaduse rakendamine alates 2016 aastast.</p>	2014	2015	2016	2017	2018	Ettepanekukohased tegevused											<p>Valitsuskomisjoni eriarvamus:</p> <p>Puudub selgitus, miks mitteresidentide eest peaksid KOVid tulumaksu saama. Mitteresidentidele kehtivad topele maksustamise vältimise lepingud. Kui välisriigi maksumäärad on kõrgemad kui Eestis, laekub maks välisriiki. Mitteresidendi seostamine KOViga on keeruline, sest 2013. a tehti Eestis väljamakseid 5635 isikule, kellest 1282 on KOV põhine aadress olemas.</p> <p>KTK arvamus: jätkata läbirääkimisi</p>
2014	2015	2016	2017	2018													
Ettepanekukohased tegevused																	
<p>Ettepanek 5. Analüüsida tasandusfondi toimimist, lisada tasandusfondi vahendid kapitalikulude katmiseks, va. kohalikud teed.</p> <table border="1" data-bbox="146 1312 624 1413"> <thead> <tr> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="5" style="text-align: center;">Ettepanekukohased tegevused</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Rakendada korrastatud süsteem aastaks 2017.</p>	2014	2015	2016	2017	2018	Ettepanekukohased tegevused										<p>Tasandusfond kehtiva kujul ei tööta optimaalselt, arvesse ei võeta tegelikke vajadusi. Tasandusfondi valemi tulu- ja kulukomponentide väärtuste ning tasandusfondi mahu määramine peab toimuma läbirääkimiste kokkuleppe ülesannete maksumuse alusel. Omavalitsuste tulubaasis pole vahendeid vara amortisatsioonikulude katmiseks. Süsteem vajab korrastamist ja omavalitsuste tulud peavad võimaldama katta ka vara seisundi taastamise kulud.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>Tasandusfondi valem on kavas üle vaadata.</p> <p>KTK arvamus: VK seisukoht ei sisalda kavatsuse elluviimise aega ja tähtaega.</p> <p>Kokkuleppe: Jätkatakse läbirääkimisi tasandusfondi valemi üle.</p>
2014	2015	2016	2017	2018													
Ettepanekukohased tegevused																	
<p>Ettepanek 6. Analüüsida kohalikesse eelarvetesse tehtavate toetusfondi kaudu tehtavate eraldiste otstarbekust ja kokku leppida selle arvel omavalitsuste tulude suurendamine.</p> <table border="1" data-bbox="146 1805 624 1906"> <thead> <tr> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="5" style="text-align: center;">Ettepanekukohased tegevused</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Ettepanekute elluviimine alates 2017 aastast.</p>	2014	2015	2016	2017	2018	Ettepanekukohased tegevused										<p>Toetusfondi kaudu eraldatakse omavalitsustele juba ligi veerand omavalitsuste eelarvete kogumahu, see on viinud omavalitsused järjest suuremasse sõltuvusse keskvalitsuse ja erakondlikest poliitilistest otsustest Riigikogus. Omavalitsuste fiskaalautonoomia tagamiseks on otstarbekas analüüsida vähemalt osa nende vahendite arvel omavalitsuste tulude suurendamist.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>Toetuste süsteem on plaanis üle vaadata. Riigieelarve baasseaduse kohaselt lõppeb ülemineku aeg 2017. a.</p> <p>KTK arvamus: VK seisukohast ei selgu kas VK nõustub KTK ettepanekuga.</p> <p>Kokkuleppe: Jätkata läbirääkimisi toetussfondi põhimõtete üle.</p>
2014	2015	2016	2017	2018													
Ettepanekukohased tegevused																	

<p>Ettepanek 7. Tagada riigi andmekogudesse andmete esitamise ja sellega seotud ülesannete rahastamine riigi eelarvest. Arvutada välja kulude suurus ja kavandada rahalised vahendid riigi eelarves.</p> <table border="1" data-bbox="146 353 627 495"> <thead> <tr> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="5">Ettepaneku- kohased tegevused</td> </tr> </tbody> </table>	2014	2015	2016	2017	2018	Ettepaneku- kohased tegevused					<p>Riigikontrolli 31. oktoobri 2013 aruande „Andmete esitamine riigi andmekogudele valdades ja linnades“ kohaselt täidavad kohalikud omavalitsused riigi andmekogude pidamisega seotud ülesandeid, mis on olemuslikult riigi ülesanded. Vastavalt KOKS § 6 lg-le 5 tuleb kohalikule omavalitsusele seadisega pandud kohustustega seotud kulud katta riigieelarvest.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Koostöös SiM-iga on kavas riiklike registrite eest vastutavatele ministriumitel paluda KOVide andmete korje ja andmebaasidesse esitamise ülesande olemust detailsemalt analüüsida. KTK arvamuse: VK seisukoht ei sisalda arvamust KTK taotluse osas, pigem vaid tulevikukavatsust, ilma tähtaega nimetamata. Kokkulepe: Pooled jätkavad läbirääkimisi</p>
2014	2015	2016	2017	2018								
Ettepaneku- kohased tegevused												
<p>Ettepanek 8. Tagada Riigikohtu üldkogu 16. märtsi 2010 kohtuotsuse nr 3-4-1-8-09 täitmine, millega tunnistati põhiseadusega vastuolus olevaks selliste õigustloovate aktide andmata jätmise, mis sätestaksid, millised seadusega kohaliku omavalitsuse üksustele pandud kohustused on omavalitsuslikud ja millised riiklikud, ja eristaksid kohaliku omavalitsuse üksustele kohaliku elu küsimuste otsustamiseks ja korraldamiseks ette nähtud raha riiklike kohustuste täitmiseks mõeldud rahast ning näeksid ette kohaliku omavalitsuse üksustele seadusega pandud riiklike kohustuste rahastamise riigieelarvest.</p>	<p>Põhiseadust järgiva regulatsiooni kehtestamata jätmise piirab kohalike omavalitsuste põhiseaduses sätestatud enesekorraldusõigust, õigust piisavatele rahalistele vahenditele ja on vastuolus õigusriigi põhimõttega. Riik peab tagama jõustunud kohtulahendite täitmise.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Riigikohtu lahendi resolutsioon on täidetud. 2014 viiakse läbi KOV ülesannete kohta detailne andmete korje. KTK arvamuse: KTK ei nõustu VL seisukohaga, kuna puudub õigusakt, millega on otsustatud kohaliku omavalitsuse tulude suurus neile pandud ülesannete täitmise kulude katmiseks. Kokkulepe: Pooled jätkavad läbirääkimisi</p>										
<p>Ettepanek 9 Kaaluda võimalusi eraldada kohalikele omavalitsustele tulumaksu ka pensionide osas.</p>		<p>Kokkulepe: Jätkatakse läbirääkimisi rahanduse töörühmas</p>										
<p>Euroopa Liidu 2014-2020 toetusvahendite kasutuse kavandamisel:</p>												
<p>Ettepanek 10. Vahendite eraldamisel kohalike omavalitsuste poolt kaasfinantseeritavate projektide rahastamisel tuleb lähtuda põhimõttest et iga prioriteetse suuna tasandil nähakse rakenduskavas ette EL –poolne rahastamise määr vähemalt 85% projekti maksumusest.</p>	<p>Uuel EL eelarveperioodil tuleb luua süsteem, mis tagaks kõigile omavalitsustele erinevate valdkondade projektide rahastamisel ühtse omafinantseeringu määra</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Ei ole võimalik kõikides meetmetes ühetaoliselt määrata omafinantseeringu suuruseks 15%. Taotluste konkureerimisel on võimalik vähem arvestada omaosaluse suurus kui eelistavat kriteeriumi. Iga meetme määrase koostamisel tuleb otsustada omaosaluse suurus.</p>										
<p>Ettepanek 11. Rahandusministeeriumil taaskehtestada tingimused ja kord välisabi korras saadud raha eest kaupade soetamise ja teenuse saamise käibemaksu määr 0% kohaldamiseks ning käibemaksu tagastamiseks (juhul kui käibemaksu ei loeta KOV abikõlblikuks kuluks).</p>	<p>Juhul kui käibemaksu ei loeta KOV või KOV asutuse puhul abikõlblikuks kuluks, tekib lisaks omafinantseeringule lisakoormus.</p>	<p>Valitsuskomisjoni eriarvamuse: Käibemaksu reeglid 2014-2020 perioodil ei muutu. 0%-se määra kohaldamine välisabi arvelt tehtud kuludele ei ole EL direktiiviga kooskõlas.</p>										

		<p>KTK arvamuse:</p> <p>VK ei ole võtnud arvesse rahanduse ja maksupoliitika tööühmas selgitatud, mida selle taotlusega on silmas peetud: et omavalitsuste poolt EL vahendite arvel projektide elluviimisel oleks käibemaks abikõlblik.</p> <p>KTK jääb oma seisukoha juurde.</p>
--	--	---

Valitsuskomisjoni ettepanekud:

Fiskaalse mõjuga ettepanekud	Põhjendus	KTK seisukoht/ kokkulepe/ eriarvamus
<p>Ettepanek 1.</p> <p>Tasandusfondi valemis võimalik muutmine järgmises osas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hooldatava parameetri asendamine tööealise ja vanuri omaga; - kohalike maardlate kaevandusõiguse tasu väljavõtmine arvestuslike tulude hulgast; 	<p>Tasandusfondi valemis peab kaasajastama ja välja võtma aegunud ja tegelikku elu mittekajastavad parameetrid. Kohalike maardlate laekumised oli plaanis keskkonnatasude ümberkorraldusega välja võtta.</p>	<p>KTK seisukoht: KTK nõustub tõstatatud vajadusega</p> <p>Kokkulepe: Jätkatakse läbirääkimisi ühtse seisukoha saavutamiseks</p>
<p>Ettepanek 2.</p> <p>KOVides soovituslike suunistega stabiiliseerimisreservi põhimõtete juurutamine</p>	<p>Tulumaksu potentsiaalset ülelaekumise korral tuleb koguda reserve, et languse tingimustes kulusid finantseerida. See aitab paremini kohaneda majanduse tsüklilisusega. Lisaks aitab kaasa valitsusektori struktuurse positsiooni parandamisele.</p>	<p>KTK seisukoht: KTK ei nõustu ettepaneku rakendamisega enne tulubaasi taastamist.</p>
<p>Ettepanek 3.</p> <p>Tulenevalt uuest riigieelarve seadusest tasandusfondi ja toetusfondi põhimõtete korrastamine.</p>	<p>Tasandusfondi ja toetusfondi jaotamise alusparameetrite arvväärtused tuleb aastaks 2017.a sätestada seadustes. Jaotuse aluseks olevate andmete tähtsajad tuleb tuua varasemaks.</p>	<p>KTK seisukoht: KTK soovib osaleda nende põhimõtete väljatöötamisel.</p>
<p>Ettepanek 4:</p> <p>KOVide teehoiu toetuse põhimõtete muutmine järgnevalt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - valemis alusel jaotatav osa tõsta 2015. a riigieelarves toetusfondi alla ja teehoiu toetuse valem lisada toetusfondi püsivasse määrusesse; - alates 2017. a määrata teehoiu toetuse jaotamise aluseks olevad arvnäitajad teeseaduses ja nende arvväärtused igaaastases riigieelarves; - alustada läbirääkimisi teehoiu toetuse ümbertõstmiseks jaotatuna tulumaksu ja tasandusfondi kaudu. 	<p>Riigieelarve baasseaduse § 46 lõike 1 alusel tuleb KOV toetused riigieelarves jaotada toetusfondiks ja juhtumipõhisteks toetusteks. Kõik valemipõhised rahad kuuluvad toetusfondi hulka (RES § 48 lg 1 ja 2). Kehtib alates 2015. a riigieelarvest. Toetusfondi kuuluvate toetuste jaotusvalemid saavad olema püsivas määruses (§ 48 lg 4).</p> <p>Toetusfondi määratud toetuse jaotamise aluseks olevad arvnäitajad (nt teede pikkus) tuleb kehtestada seaduses ja igaaastases riigieelarves nende arvväärtused (nt toetus tee 1 km kohta). Säte peab olema täidetud 2017. a algusest (§</p>	<p>KTK seisukoht: KTK kujundab oma seisukoha ettepaneku suhtes lähiajal.</p>

	48 lg 3 ja 126 lg 2). Teehoiu toetus on tulubaasiline vabaks kasutamiseks. Raha kasutamist ei kontrollita. Selline raha on mõistlik tõsta ühtlustatud tulude hulka (tulumaks ja tasan-dusfond)	
--	---	--

Muud ettepanekud	Põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht/kokkulepe/ eriarvamus
Ettepanek 1 KOVide eraõiguslikest isikutest tehingu-partneritega tehingute avalikustamine	Avatuse ja läbipaistvuse paran-damiseks tuleb raamatupidamise andmetes avalikustada praegu ühe reaga esitatud muude residentide-ga tehtud tehingud. Andmed avalikustatakse taaskäivitavas LEO rakenduses.	KTK seisukoht: KTK ei ole selge, mida selliste tehingute ava-likustamine paremaks muudab

II. HARIDUS- JA NOORSOOTOÖ VALDKOND

Eesmärk: Eestis pakutav haridus on kvaliteetne, kättesaadav ning õppija ja ühiskonna vajadusi arvestav. Võrdväärsete võimaluste loomine võimete- ja huvidekohase ning kvaliteetse üldhariduse omandamiseks. Haridustoetuse jaotuse alused toetavad tugeva kodulähedase põhikooli, valikuterohke gümnaasiumihariduse kättesaadavust ning säästlikku hariduskorraldust.

Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni ettepanekud:

Haridustoetuse kogumaht peab kujunema kuni 2012 aastani kehtinud valemi komponentide summast ja kindlustama õppekava täitmise kõigil kooliastmetel.

Haridustoetuse arvestuses peab pedagoogide tööjõukulude ja õppevahendite kulude arvestus olema koolide lõikes kulupõhine vastavalt 2001 aastal vastu võetud PGS § 42 muudatuse olemusele.

Fiskaalse mõjuga ettepanekud	Põhjendus ja maksumuse analüüs	Valitsuskomisjoni seisukoht Kokkulepe/ eriarvamus															
<p>Ettepanek 1. Pedagoogide ja tugipersonali tööjõukulude maht peab olema piisav.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>172 229 404</td> <td>184 725 870</td> <td>arvestuslik</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> <tr> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> </tr> </tbody> </table> <p>Pedagoogide ja tugipersonali tööjõuku-lude maht peab kujunema vastavalt töö-võtjate esindusorganisatsioonide ja HTM kokkuleppele ning kajastuma läbirääki-miste lõpp-protokollis ning olema alu-seks VV määrusele millega jaotatakse toetusfond omavalitsuste vahel.</p>	2013	2014	2015	172 229 404	184 725 870	arvestuslik				2016	2017	2018	arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik	<p>Õpetajate, tugipersonali ja kooli juhtide tööjõukulud peavad olema arvestuslikult kaetud, ning vasta-valt poliitilisele otsusele suurene-ma kuni riigi keskmise palgani. Vastavalt 2012 aastani kehtinud haridustoetuse valemile tuleb välja arvutada koolide lõikes õppekava täitmiseks vajalikud vahendid ning planeerida selleks vajalikud va-hendid haridustoetuse hulgas, kuna 2001 aastal võeti see ülesan-ne KOV poolt riigilt üle ja riik võttis omale kohustuse haridus-toetuse eraldamiseks mahus, mis katab ülevõetud kohustuse täitmi-se kulud. Nii pedagoogide kui tugispetsialistide tegevuse ees-</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Õpetaja töötasu toetuse kasv ja selleks riigieelarvest lisavahendite eraldamine on jätkuvalt riiklikuks prioriteediks.</p> <p>Riik annab tööjõukulude toetust, KOV määratleb tegelike ameti-kohtade arvu ja maksab palka. Õpetajate töötasutoetuse kasv sõltub riigi ja KOV koostööst hariduse korraldamisel. Heaks näiteks on tegeliku õpetaja töötasu kasv viimase kahe aasta võrdluses: kui 2012.a. oli õpetaja tegelik keskmine brutopalk 815€, siis 2013.a. oli see 936€ ehk 15% kõr-gem.</p>
2013	2014	2015															
172 229 404	184 725 870	arvestuslik															
2016	2017	2018															
arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik															

	<p>märk on sama – tagada kooliko-hustuslikele õpilastele PS § 37 hariduse andmine, seega rahastuse osas peab riik neid seega kohtle-ma võrdselt.</p>	<p>Tööjõukulude toetuse eraldamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaa-siumiseaduses sätestatust.</p> <p>Kehtiv PGS kohustab riiki eral-dama toetust õpetajate palgakulu-deks. Lisaks võib direktor tugi-spetsialistide teenust tellida riigi poolt loodud tugiteenuste keskus-telt. Vastavalt VV tegevuskavale lubatakse omavalitsustele 2015. a. eraldatud riiklikust haridustoetu-sest piiratud tingimustel finantsee-rida vajadusel ka koolides tööta-vaid tugispetsialiste või osta tee-nuseid maakondlikelt tugikeskus-telt.</p> <p>KTK arvamus: HTM selgitusega ei saa nõustuda, selline arusaam on ekslik.</p> <p>Kokkulepe: jätkame läbirääkimisi</p>												
<p>Ettepanek 2. Õppevahendite kulud suurendamine.</p> <table border="1" data-bbox="148 981 616 1108"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>57€</td> <td>57€</td> <td>95€</td> </tr> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> <tr> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> </tr> </tbody> </table> <p>Õppevahendite kulud tuleb vastavalt 2001 aastal muudetud PGS katta kulu-põhiselt. Õpikeskkonna muutusi (IKT rakenda-misel) tuleb arvestada haridustoetuse kavandamisel.</p>	2013	2014	2015	57€	57€	95€	2016	2017	2018	arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik	<p>Õppevahendite soetamise toetuse eraldamisel pole arvestatud 2001 aasta kehtestatud PGS. Selle sea-duse 2010 aasta muudatuste ra-kendamisel arvatati välja õpikute ja õppevahendite tegelik maksu-mus, rakendati seda aga seadusega vastuoluliselt vaid 60% ulatuses. Omavalitsuste hariduskulud pide-valt kasvavad, toetus ei võimalda kindlustada õpilasi piisavalt õpiku-te ja teiste õppevahenditega, mis on vajalikud riiklike õppekavade rakendamiseks ning õppekavas sätestatud õpikeskkonna kaasajas-tamiseks. Alates 2016 aastast peab nende kulude maht olema seotud arvestusliku õppevahendite mak-sumusega ja arvesse võtma inflat-siooni.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Lähtuvalt PGS-ist ei kata riik ku-lusid vaid annab toetust õppekir-janduse tarbeks, arvestusega iga üldhariduskooli õpilase kohta 57€. Lisaks on perioodil 2014-2020 planeeritud Euroopa Struktuur-fondide toetus ca 40 mln € digi-taalse õppevara arendamiseks.</p> <p>KTK arvamus: HTM selgitusega ei saa nõustuda, see on ekslik tulenevalt omavalitsuste poolt ülevõetud riiklikust ülesandest.</p> <p>Kokkulepe: jätkame läbirääkimisi</p>
2013	2014	2015												
57€	57€	95€												
2016	2017	2018												
arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik												
<p>Ettepanek 3. Toetus koolilõunakulude katmiseks peab suurenema</p> <table border="1" data-bbox="148 1641 616 1769"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0,78€</td> <td>0,78€</td> <td>1,3€</td> </tr> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> <tr> <td>1,3€</td> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> </tr> </tbody> </table>	2013	2014	2015	0,78€	0,78€	1,3€	2016	2017	2018	1,3€	arvestuslik	arvestuslik	<p>Koolilõuna kulude katmiseks eraldatav toetus on väike ja sun-nib omavalitsusi suunama järjest suuremaid summasid oma eelar-vest koolilõuna kulude katteks. Alates 2017 aastast peaks eraldis koolitoiduks suurenema vähemalt inflatsiooni võrra.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Vabariigi Valitsuse tegevusprog-rammis 2014-2015 nähakse ette koolilõunatoetuse laiendamist ka gümnaasiumiõpilastele (munitsipaal -, era- ja riigikoolid), mille tarvis planeeritakse 2015.a. riigieelarvest täiendavaid vahen-deid ca 3,1 mln € mahus.</p> <p>KTK arvamus: HTM seisukoht ei käsitle KTK taotlust.</p> <p>Kokkulepe: jätkame läbirääkimisi</p>
2013	2014	2015												
0,78€	0,78€	1,3€												
2016	2017	2018												
1,3€	arvestuslik	arvestuslik												

<p>Ettepanek 4. Investeeringutoetus haridustoetuse hulgas peab järk-järgult kasvama.</p> <table border="1" data-bbox="146 291 609 481"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3 044 464</td> <td>2 584 977</td> <td>16 031 255</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>+13 013 103</td> </tr> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> <tr> <td>16 050 000</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>+18 745</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	2013	2014	2015	3 044 464	2 584 977	16 031 255			+13 013 103	2016	2017	2018	16 050 000	0	0	+18 745			<p>Investeeringutoetus tuleb taastada 2008 aasta tasemel ja koos tasandusfondi uuendamise ning tasandusfondi hulka kapitalikulude lisamisega kanduks vahendid alates 2017 aastast üle tasandusfondi koos muu infrastruktuuri kapitalikulude katmiseks vajalike vahenditega.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Riik planeerib suuremahulised investeeringud koolide taristute korrastamiseks. EL vahenditest on planeeritud perioodil 2014-2020 ca 240 mln. Toetame Eesti Koolijuhtide Ühenduse ettepanekut² muuta PGS-i suunates investeeringutoetus direktorite ja õppealajuhatajate töötasutoetuse kasvu katteallikaks.</p> <p>KTK arvamus: HTM seisukoht ei käsitle KTK taotlust ja Eesti Koolijuhtide Ühenduse seisukohale viitamine ei ole antud kontekstis asjakohane.</p> <p>Kokkulepe: jätkame läbirääkimisi</p>
2013	2014	2015																		
3 044 464	2 584 977	16 031 255																		
		+13 013 103																		
2016	2017	2018																		
16 050 000	0	0																		
+18 745																				
<p>Ettepanek 5. Kavandada riigieelarves vahendid huvikooli seaduse § 21 lg 4 täitmiseks.</p> <table border="1" data-bbox="146 896 609 1025"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td> <td>0</td> <td>128€</td> </tr> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> <tr> <td>128€</td> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> </tr> </tbody> </table>	2013	2014	2015	0	0	128€	2016	2017	2018	128€	arvestuslik	arvestuslik	<p>Huvikooli seadust ei ole aastaid täidetud, tulenevalt vajadusest toetada noori omandamiseks laiapõhjalist haridust tuleb riigieelarvest toetada huvihariduse andmist.</p> <p>Huvihariduse eraldis peab alates 2017 aastast suurenema igal aastal inflatsiooni võrra.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Tuginedes Eesti Reformierakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna koalitsiooni tegevuskavale nähakse 2015.a. riigieelarve seaduse eelnõus kultuuriministri ettepanekul ette laste ja noortega töötavate treenerite töö väärtustamiseks vajalikud meetmed. Algatakse riigipoolse õpilaste huvitegevuse toetamise kontseptsiooni väljatöötamine.</p> <p>KTK arvamus: VK seisukoht ei puuduta KTK taotlust ja pole ajakohane</p> <p>Kokkulepe: õpilaste huvitegevuse toetamise kontseptsiooni väljatöötamise kaasatakse ka omavalitsuste esindajad</p>						
2013	2014	2015																		
0	0	128€																		
2016	2017	2018																		
128€	arvestuslik	arvestuslik																		
<p>Ettepanek 6. Toetus õpilas- ja noorteürituste ning aineühenduste tegevuse rahastamiseks</p> <table border="1" data-bbox="146 1590 609 1720"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 171 149</td> <td>1 171 159</td> <td>1 288 264</td> </tr> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> <tr> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> </tr> </tbody> </table> <p>Toetus on kavandatud kasutada maakondlike omavalitsusliitude kaudu</p>	2013	2014	2015	1 171 149	1 171 159	1 288 264	2016	2017	2018	arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik	<p>Toetus õpilas- ja noorteürituste ning aineühenduste tegevuse korraldamiseks on jäänud 2009. aasta tasemele ja ei vasta tegelikult vajalikele kulutustele. KOVID on olnud sunnitud järjekordselt rahastama seda ülesannet teiste kulude arvel. Eraldis peab kasvama ja alates 2016. aastast suurenema igal aastal vähemalt prognoositud inflatsiooni võrra. Arvestama peab, et 2009. aasta eelarve vähendamise võeti KOVIDelt kohustus tegelda noor-</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Riik annab täiendavat toetust lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumi riiklikest õppekavadest mitte noorsootöö seadusest. Toetus on mõeldud õpetajate aineühenduste ja koolijuhtide ühistegevuse arendamiseks ning õpilaste ainealaste olümpiaadide ja ettevõtmiste toetuseks. HTM täpsustab vajadusel toetuse kasutamise lepingu tingimusi igal eelarveaastal enne lepingute kahepoolset allkirjastamist 15 maakondliku omava-</p>						
2013	2014	2015																		
1 171 149	1 171 159	1 288 264																		
2016	2017	2018																		
arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik																		

² Märkus: Eesti Koolijuhtide Ühenduse seisukohale viitamine ei ole antud lahtris kohane

	<p>te- ja spordiküsimustega. Läbirääkimiste käigus on vaja täpsustada riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingu tingimusi maakondlikele omavalitsusliitudele. Vahendite jaotus peab lähtuma vastavalt 7-26 aastaste füüsiliste isikute arvust³.</p>	<p>litsusliidu ja 4 suurema linnaga.</p> <p>KTK arvamus: Kõik omavalitsuste jaoks eraldatavad vahendid on läbirääkimiste objekt.</p> <p>Eriarvamus: toetus arvestada noorsootööseadusest lähtuvalt 7-26.a. noorte arvu järgi</p>												
<p>Ettepanek 7. Toetust õpilaskodude ülalpidamiseks on vaja suurendada.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2 000</td> <td>2 000</td> <td>2 030</td> </tr> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> <tr> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> </tr> </tbody> </table>	2013	2014	2015	2 000	2 000	2 030	2016	2017	2018	arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik	<p>Õpilaskodudes riiklikult toetatavate kohtade maksumus (2000€ toetatava koha kohta) ei vasta tegelikele kuludele, see peaks kasvama ning igaaastasel sisaldama ka inflatsioonimäära.</p> <p>Läbirääkimiste käigus on vajalik täpsustada riiklikult toetatavate õpilaskodu kohtade arvu suurendamise võimalust ning kohtade jaotust.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>Riik ei kata kulusid vaid annab õpilasepõhist kohatoetust. Koostöös koolipidajatega analüüsitakse õpilaskodu riikliku kohatoetuse senist kasutamist ja räägitakse läbi riiklikult toetatavate õpilaskodu kohtade jaotuse põhimõtted.</p> <p>KTK arvamus: KTK ei vaidlusta riigi õigust anda õpilasepõhist kohatoetust, vaid teeb ettepaneku seda suurendada.</p> <p>Kokkulepe: jätkame läbirääkimisi</p>
2013	2014	2015												
2 000	2 000	2 030												
2016	2017	2018												
arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik												
<p>Ettepanek 8. Kavandada vastavalt PGS toetus õpilaste transpordi rahastamiseks</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td> <td>0</td> <td>13 000 000</td> </tr> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> <tr> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> </tr> </tbody> </table>	2013	2014	2015	0	0	13 000 000	2016	2017	2018	arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik	<p>Kohalikud omavalitsused kulutavad aastas ligikaudu 20 miljonit eurot õpilaste kooliveole (piletite kompenseerimine, avalike liinide doteerimine, oma transpordi kulud, tellitud transpordi kulud).</p> <p>Tuludes selleks vahendeid pole ette nähtud.</p> <p>Seoses koolivõrgu muutustega, eriti gümnaasiumide osas, suurenevad kulud transpordile veelgi. Riik peab võtma kaasvastutuse, lisama haridustoetuse valemisse täiendava komponendi ja eraldama omavalitsustele vähemalt poole kulude mahus toetust õpilaste koolitranspordi kulude katmiseks. (jaotussüsteem tuleb välja töötada vastavalt transpordi vajavate õpilaste arvule)</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>KOV ülesandeks on KOKS § 6 lõike 1 järgi korraldada elanike sh õpilaste valla- ja linnasisest transpordi. Õpilaste transport on maakondliku ühistranspordi selgroog, riigi poolset dotatsiooni kasutatakse ca 50% mahus õpilaste transpordi korralduseks. Ühistranspordi arengukavas ja selle rakenduskavas planeeritakse igaaastased riigieelarvelised toetused maakondadele ühistranspordi sh õpilaste transpordi korralduseks.</p> <p>KTK arvamus: VK ei ole aru saanud KOKS § 6 mõttest. Transpordi korraldamine ei tähenda selle kulude katmist. VK eksib väites, et maakondliku ühistranspordi dotatsioonist kasutatakse 50% õpilaste transpordi korralduseks.</p> <p>Kokkulepe: jätkame läbirääkimisi</p>
2013	2014	2015												
0	0	13 000 000												
2016	2017	2018												
arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik												

Muud ettepanekud	Põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht/kokkulepe/ eriarvamus
Ettepanek 1. Analüüsida Vabariigi Valitsuse määruse nr 131 on vastu	Viimastel aastatel muudetud õigusaktidega lisanduvat kulu omavalit-	Valitsuskomisjoni seisukoht: Valitsuskomisjon on valmis Oma-

³ Tulenevalt Noorsootöö seaduse § 3 lg 1

<p>võetud 06.10.2011 – „Tervisekaitse- nõuded koolieelse lasteasutuse maa- alale, hoonetele, ruumidele, sisustuse- le, sisekliimale ja korrashoiule“ ja Vabariigi Valitsuse määruse nr 84 on vastu võetud 30.05.2013 „Tervisekait- senõuded koolidele“ ja PGS muudatu- sed mõju ja kavandada lisandunud kulude katteks omavalitsuste tulude suurendamist.</p>	<p>sustele ei ole piisavalt analüüsitud. Praktikas toob see kaasa omavalit- sustele kulu mille katmiseks nende tulude maht ei ole piisav.</p>	<p>valitsuste Koostöökogu poolt ana- lüüsitud õigusaktidega seonduvaid ettepanekuid arutama.</p> <p>Kokkulepe: jätkatakse läbirääkimi- si kaasates Sotsiaalministeeriumi.</p>
<p>Ettepanek 2. Haridustoetuse mudeli väljatöötamisel tuleb luua haridustoe- tuse vahenditest haridusreserv.</p>	<p>Haridustoetuse jaotuse muudatus- tega kaotati toetuse reserv, mis raskendas haridusvaldkonna finant- seerimist aasta viimases kvartalis. Probleemi lahenduseks on vaja reserv taastada.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>Reservi loomiseks puudub seadusandlik alus. HTM on algatanud PGS muutmise, kus toetust oleks võimalik jaotada 2 korda aastas lähtudes õppeaasta vahetusest tingitud õpilaste arvu muutusest st toetuse arvestamisel oleks võimalik arvestada nii õpilaste kasvu kui ka kahanemisega.</p> <p>KTK arvamus: KTK ei nõustu väitega, et reservi loomiseks puu- dub seaduslik alus.</p> <p>Kokkulepe: jätkame läbirääkimisi</p>
<p>Ettepanek 3. Korraldada maakondlike karjääri- ja õppenõustamisteenuste keskuste (Rajaleidja keskuste) jätkuv rahastamine riigi poolt</p>	<p>Kuni 2013. aasta aprillini toimus õppenõustamis-keskuste rahasta- mine ESF programmist „Õppe- nõustamissüsteemi arendamine“ ning karjääri-keskuste rahastamine ESF programmist „Karjääriteenus- te süsteemi arendamine“ (prog- ramm lõpeb märtsis 2014. a). An- tud programmide jätkamine on igati vajalik ja nõuab täiendavat rahastamist riigieelarvest, sh peale programmiperioodi lõppemist.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>EL Strukturfondide toel kavanda- tud meetmest „Õppenõustamise ja karjäärinõustamise arendamine ja kättesaadavuse tagamine 2014- 2020“ nähakse ette süsteemi ra- kendamiseks ressursse ca 35 miljo- nit eurot.</p> <p>Kokkulepe: jätkame programmi rahastamist</p>
<p>Ettepanek 4. Analüüsida erakooli- ja põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse vastastikust mõju ja kõrvaldada neis sisalduvad vastuolud.</p>	<p>Erakooliseaduse muudatuste tõttu ei ole kohalikul omavalitsusel või- malik mõjutada erakoolide loomist. Neil puudub isegi informatsioon erakoolile koostööloa andmise kohta. Samas on kohalikul omava- litsusel kohustus üleval pidada pii- saval arvul koole hariduse andmi- seks. Lisaks munitsipaalkooli ülal- pidamisele on PGS muudatustega pandud kohustus finantseerida ka erakoolide majanduskulu. Erakoo- lide omanike ja lapsevanemate vahendite osakaal koolide ülalpi- damisel on langenud alla 10% kooli kuludest.</p> <p>(Väljavõte riiklikust statistikakogu-</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>Vastavalt VV tegevuskavale jätkatakse põhimõttega, et rahastamise põhimõtted on sõltumatult kooli omandivormist.</p> <p>Valitsuskomisjon on valmis arutama KTK poolseid ettepanekuid PGS-i ja erakooliseaduse muutmise kohta.</p> <p>Kokkulepe: analüüsime seadus- andlust ja pakume koostöös välja ettepanekud seadusandluse muut- mise osas</p>

	<p>mikust: Omanike ja lapsevanemate vahendite osakaal alus- ja üldhariduslike erakoolide ülalpidamisel on langenud 2005 aasta 28,1 % - 3,5% kooli kuludest.)</p> <p>Erakoolid on muutunud äriprojekti, tulu teenimiseks omanikule.</p>	
<p>Ettepanek 5. Kohalike omavalitsuste poolt hallatavate erivajadustega laste koolide pidamise kulude katmine riigieelarvest.</p>	<p>Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 2 lõikele 4 tagab riik koolide asutamise ja pidamise nägemis-, kuulmis- ja kõnepuudega õpilastele, liikumispuudega õpilastele, kellel lisaks liikumispuudele esineb täiendav hariduslik erivajadus, liitpuudega õpilastele, intellektipuudega õpilastele, tundeelu- ja käitumishäiretega õpilastele ning kasvatus eritingimusi vajavatele õpilastele.</p> <p>Vastavalt PGS § 2 lg-le 4 kehtib hüvitamiskohustus täies mahus, st samadel alustel riigi erikoolidega peab rahastama kõigi, sealhulgas KOV-ide omandis olevates üldhariduskoolides, sh tavakoolides õppivate nägemis- ja kuulmispuudega õpilaste, liikumispuudega õpilaste, kellel lisaks liikumispuudele esineb täiendav hariduslik erivajadus, tundeelu- ja käitumishäiretega õpilaste, toimetuleku- ja hooldusõppel olevatele õpilaste ning kasvatus eritingimusi vajavate õpilaste õppetegevust.</p> <p>(nt Tallinnas 4 kooli- mille kulu nendele koolidele. 2013. aastal oli 1 586 tuhat eurot).</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>Riik annab hariduslike erivajadustega õpilaste õppekava täitmiseks 79-1400% kõrgemat nn pearahapõhist toetust. 2014 aasta II kvartalis valmib riigi HEV koolide võrgu arengukava aastateks 2014 – 2020. Arengukavas vaadeldakse piirkondlikke võimalusi ja vajadusi raskete puuetega laste õppimisvõimaluste tagamisel ja toimuvad piirkondlikud läbirääkimised HEV õpilaste koolivõrgu korrastamise osas.</p> <p>Kohalikel omavalitsustel on täna ja jääb ka tulevikus võimalus hariduslike erivajadustega laste koole pidada.</p> <p>Kokkulepe: jätkame läbirääkimisi</p>
<p>Ettepanek 6. Finantseerida PGS-iga sätestatud uued täiendavad kulutused (IBO rakendamine, õpilaste arengu toetamine, turvalisuse tagamine, HEV koordinaator jms.).</p>	<p>Vastavalt 01.01.2014 jõustunud PGS'le on kohalikele omavalitsustele seatud kohustus, mis nõuavad täiendavat finantseerimist riigieelarvest.</p> <p>(Nt §16 lg 4 IBO rakendamine - õppe täiendamiseks rahastamiseks riigieelarvest haldusleping koolipidaja ja HTM ministri vahel.).</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>IBO õppe täiendamiseks rahastamiseks sõlmib Haridus- ja Teadusministeerium iga-aastased toetuslepingud Tallinna ja Tartu linnaga kogumahus ca 0,3 mln.</p> <p>Õpilase arengu toetamine, turvalisuse tagamine jm. seaduses sätestatud põhimõtted ei sea kohustust koolipidajatel luua täiendavaid ametikohti vaid osutab vajadusele tegeleda hariduslike erivajadusega õpilastega süsteemselt.</p> <p>Kokkulepe: jätkame vajadusel vastavasisuliselt läbirääkimisi</p>

Valitsuskomisjoni ettepanekud:

Fiskaalse mõjuga ettepanekud	Põhjendus ja maksumuse analüüs	KTK seisukoht/ kokkulepe/ eriarvamus
Ettepanek 1. Õpetaja töötasu on haridustoetuse jaotuses prioriteediks	Õpetaja töötasukasvaks planeeritakse haridustoetuse sisemisi ja majanduskasvust taotletavaid lisaressursse.	Kokkulepe: õpetaja töötasu on haridustoetuse jaotuses prioriteediks
Ettepanek 2. Haridustoetuse jaotuse põhimõtted toetavad säästlikku hariduskorraldust kodulähedast põhikooli ja valikuterohke gümnaasiumihariduse kättesaadavust igas maakonnas.	Haridustoetuse jaotuse põhimõtete läbirääkimise protsess kestab, muudatusi käsitlevad arvestused ja analüüs on teostamisel. Kvaliteetne ja valikuterohke gümnaasiumiharidus tagatakse riigi ja KOV koostöös. Riigigümnaasiumite loomine võimaldab KOVidel panustada senisest enam põhihariduse andmisele ja vabastab gümnaasiumi pidamisega seotud kuludest.	KTK arvamus: HTM senine tegevus ei ole suunatud nende endi ettepaneku täitmisele. Kokkulepe: õpetaja töötasuks on vajalik leida täiendavaid riigieelarvelisi ressursse

III. SOTSIAAL-, TÖÖ JA TERVISHOIU VALDKOND

Eesmärk: tagada inimeste sissetulekute, elukvaliteedi ja sotsiaalse turvalisuse suurenemine ning inimeste tervena elatud eluea pikenemine.

Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni ettepanekud

Fiskaalse mõjuga ettepanekud	Põhjendus ja maksumuse analüüs	Valitsuskomisjoni seisukoht / kokkulepe/ eriarvamus						
Ettepanek 1. Toimetulekupiiri tõstmine <table border="1"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90€</td> <td>90€</td> <td>100€</td> </tr> </tbody> </table>	2013	2014	2015	90€	90€	100€	Arvestades inimeste igapäevakulude kasvuga (hinnatõusud) ja miinimumpalga ning tulumaksuvaba miinimumi ebapiisavat kasvu on vaja tõsta toimetulekutoetuse maksmise aluseks olevat toimetulekupiiri.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Kuna toimetulekupiir vajab regulaarset ülevaatamist on Sotsiaalministeerium on taotlenud toimetulekupiiri tõstmist RES 2015-2018 raames 10 euro võtta alates 2016. aastast. Oleme astunud mitmeid väga samme – 2014. aastast tõstisime toimetulekutoetuse maksmise aluseks olevat toimetulekupiiri (76€-lt 90 €-ni); lastega perede vaesuse vähendamiseks tõstame 2015. Aastast toimetulekutoetuse määramisel laste tarbimiskaalu 1,0-ni (praeguse 0,8 asemel). ⁴ KTK arvamus: KTK võtab ministeeriumi senise tegevuse teadmiseks.
2013	2014	2015						
90€	90€	100€						
Ettepanek 2. EL struktuurivahendite programmiperioodi 2014-2020 jaotusplaanis arvestada kohalike omavalitsuste sotsiaalhoolekande objektide investeeringute vajadust.	Kohalike omavalitsuste tulubaasis puuduvad vahendid kapitalikulude katmiseks. Lähiajal puuduvad riigieelarves piisavad tulud, et KOV tulubaasi nendeks tuludeks piisa-	Valitsuskomisjoni seisukoht: EL struktuurivahenditest ei ole programmiperioodil 2014-2020 planeeritud KOV sotsiaalhoolekande objektide investeeringute rahasta-						

⁴ Vt. valitsuskomisjoni seisukohtade pikemateks selgitusteks Sotsiaalministeeriumi elektroonilise koosoleku protokoll

	valt suurendada. Samas investeringud selles valdkonnas on hädavajalikud juba lähiaastatel.	<p>mise meetet. Vahendid on algaval perioodil kavandatud eelkõige erihooletandeteenuste teenuskohtade kaasajastamiseks (kuni 1400 kvaliteetse teenuskoha loomine), mida ka KOV-id saavad taotleda. Koostöös Siseministeeriumiga toetatakse Linnapiirkondade jätkusuutliku arengu meetmetest lapsehoiu- ja alushariduse infrastruktuuri loomist.</p> <p>Kokkulepe: Jätkatakse läbirääkimisi töögrupis.</p>
Ettepanek 3. Kavandada saastekvoodi ühikute müügist saadud vahendite arvelt, läbi rohelise investimisprogrammi vmt. meetme investeeringud ka kohalike omavalitsuse sotsiaalobjektide energiasäästu parandamiseks.	Sotsiaalhoolekande arenguks on vajalikud täiendavad investeeringud nii energiasäästu kui ka teenuste arendamise seisukohalt (päevakeskused, erihoolitus, puuetega inimeste ligipääsetavus jms).	Valitsuskomisjoni seisukoht: Meetme investeeringute kavandamine ei kuulu Sotsiaalministeeriumi pädevusse.
Ettepanek 4. Näha ette hoonete rekonstrueerimisel ja kaasajastamisel takistusteta liikumise projektide rahastamine riigi eelarvelistest vahenditest või Euroopa Liidu finantsperioodil 2014-2020 ESF vahenditest.	Euroopa Sotsiaalharta ratifitseerimisel ei arvestatud piisavalt omavalitsuste arvamustega ja praegu puuduvad omavalitsustel vahendid puuetega inimestele ligipääsetavuse parandamiseks ja turvalisuse tagamiseks.	Valitsuskomisjoni seisukoht: EL struktuurivahenditest ei ole programmiperioodil 2014-2020 planeeritud hoonete rekonstrueerimisel ja kaasajastamisel takistusteta liikumise projektide rahastamist. Küll aga on vahendeid planeeritud eluruumide kohandamiseks puuetega inimestele, et tagada nende parem toimetulek igapäevases keskkonnas.
Ettepanek 5. Näha riigieelarves ette piisavad vahendid ööpäevaringse erihooletandeteenuse kättesaadavuse tagamiseks psüühilise erivajadusega inimestele.	Ooteaeg riiklikult finantseeritavale teenusele on küll eelmise aastaga võrreldes vähenenud, kuid siiski on jätkuvalt neid erihooletandeteenuse kliente, kellele teenust osutamata jätta ei saa ja kellele osutatava teenuse eest on KOV sunnitud tasuma oma eelarve vahenditest.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Erihooletandete järjekordade lühendamise küsimustega tegeletud jooksvalt ning vastavalt võimalustele eelarvet suurendanud. RES 2015-2018 raames on taotletud täiendavad vahendid järjekordade vähendamiseks. Hetkel on probleemiks pigem teenuskohtade puudus ja turu võimekus mahtusid tõsta kui järjekorrad. Väljatöötamisel erihooletandete arengukava on ka suunatud mh praegustele teenustele jõudmise aja ühendamisele. Lisaks aitab probleemi lahendamisele kaasa investeeringute suunamine erihooletandete teenuskohtade loomisele. KTK arvamus: ministeerium ei kavanda lahendust KTK taotluse rahuldamiseks Kokkulepe: Jätkatakse läbirääkimisi

		si töögrupis.
Ettepanek 6. Näha riigieelarves ette piisavad vahendid ravikindlustuseta isikutele esmatasandi arstiabi kättesaadavuse tagamiseks	2013. aastal osutati AS Ida-Tallinna Keskhaigla ravikindlustamatute osakonnas statsionaarset abi 404 ravikindlustusega hõlmamata isikule. Vastuvõtul sama osakonna ambulatoorses osas, lisaks perearstide vastuvõtul ja öömajade/varjupaikades öendusteenuse osutaja poolt said esmatasandi arsti/õe abi kokku 1737 patsienti. Linnaeelarveliste vahendite kulu 2013.a oli 353 145 eurot.	Valitsuskomisjoni seisukoht: 2008. aastal VV kabinetile esitatud kontseptsioon üldarstiabi tagamiseks ravikindlustamata isikutele on uuendamisel 2014 jooksul, rakendamise olulise rahalise mõju tõttu sõltub riigieelarve võimalustest.
Ettepanek 7. Analüüsida võimalusi ja kindlustada öendusteenuse kättesaadavus krooniliste tervisehäiretega kodanikele kodus	Puudub piisav teenuse riiklik finantseerimine. Näiteks öendusteenust kroonilistele haigetele kodus said Tallinnas 2013. aastal 186 isikut 1431 ravijuhuga, mis moodustab üldisest vajadusest 1/3. Linnaeelarveliste vahendite kulu 2013.a oli 138 672 eurot. Teenust rahastatakse osaliselt ka Eesti Haigekassa poolt, kuid mitte vajalikus mahus.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Iseseisva öendusabi rahastamise mahte EHK eelarves on suurendatud ennaktempos. Seoses uute öendushaiglate valmimisega on ennaktempo suures osas tähendanud statsionaarse öendusabi mahude kasvu läbi struktuurse kallinemise. Koduse öendusabi rahaliseks mahuks on 2014. aastal planeeritud 4,337 miljonit eurot, mis on 6% suurem võrreldes 2013. aasta eelarvega. 2014 jooksul analüüsitase koostöös teenuseosutajate öendusabi teenuste sisu ja hindasid. KTK arvamus: VK seisukoht ühtib KTK taotlusega. Kokkulepe: 2014 jooksul analüüsitakse koostöös teenuseosutajate öendusabi teenuste sisu ja hindasid.
Ettepanek 8. Puuetega inimestele puudetoetuse maksmisel lähtuda võrdse kohtlemise printsibist.	Sotsiaalkindlustusamet (SKA) tõlgendab Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadust nii, et kui puudega isik asub hoolekandeesutusse, siis sotsiaalkindlustusamet lõpetab puudetoetuse maksmise. Seda sõltumata hoolekandeesutuse omandivormist. Tegelikult selle isiku kulud ei vähene ja toetuse maksmise lõpetamine tekitab ebavõrdse kohtlemise.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Inimesi tuleb kohelda võrdselt, kuid hoolekandeesutuses viibivatele isikutele puuetega inimeste sotsiaaltoetuste mittemaksmine on õiguspärane ja ülaltoodud seisukohaga arvestav. Puuetega inimeste toetustest ei ole kohane finantseerida hoolekandeesutustes teenuste osutamist. Toetust makstakse nende teenustega seotult, mis on konkreetsele inimesele vajalikud ja ei kuulu hoolekandeesutuse põhistandardisse. Selline korraldus kohtleb kõiki hoolekandeesutuses viibivaid isikuid võrdselt sõltumata sellest, kas neil on puue või mitte. KTK arvamus: KTK ei nõustu VK arvamusel ja on jätkuvalt seisukohal et isikuid ei kohelda

		võrdselt. Eriarvamus: Sotsiaalministeerium on antud küsimuse osas EMOVL kirjalikult vastanud 04.04.2014 (kirja nr 4.2-1/1189)
--	--	---

Muud ettepanekud	Põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht/kokkulepe/ eriarvamus
<p>Ettepanek 1. Analüüsida toimetulekutoetuse väljamaksmise ja vajaduspõhise peretoetuse korraldamisega seotud administreerimiskulude mahtu ning teenuste arendamise seotud kulutuste katmine riigieelarvest.</p>	<p>Sotsiaalvaldkonnas omaavalitsuste poolt osutatavate teenuste administreerimiskulude analüüs on vananenud, lisandunud on uued teenused, mille administreerimiskulu ei ole adekvaatselt hinnatud. Nende teenuste administreerimiskulude katmisel lähtuda põhimõttest, et antud kulude katteks peab riik eraldama vahendi mahus mis katavad ära tegeliku kulu.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Eraldi analüüsiks me hetkel vajadust ei näe. Aastate lõikes on eraldatud KOVidele (eelmisel aastal toimetulekutoetust saanute ja vajaduspõhise toetust taotlenute arvu alusel) eraldanud vahendeid järgmiselt: 2012 – 817 957 €; 2013 – 987 852 €; 2014 - 909 577 €.</p> <p>Viimase aasta jooksul on täiustatud STARi tehnilist lahendust, mis säästab KOV aega andmete sisestamisele ja kontrollimisele. Seega riik on KOVide administreerimiskulude katmise ja optimeerimise vajadusega arvestanud ja arvestatakse ka edasistel infosüsteemi arendustel.</p> <p>KTK arvamus: VK arvamusega ei saa nõustuda. Peretoetuste administreerimiskulud arvestatakse seni eraldi.</p> <p>KTK jääb oma taotluse juurde.</p>
<p>Ettepanek 2. Tagada proteeside ja abivahendite teenuse korraldamisega seotud kulude katmine ning proteeside ja abivahendite taotluste menetlemiseks ja aruannete koondamiseks ja ministeeriumile edastamiseks loodud programmi AVE häireteta töö.</p>	<p>Teenuse tegevuste korraldamine ja vahendite kulude katmine ei ole piisav.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Abivahendite eraldamise ülesanne on kavas anda üle Sotsiaalkindlustusametile ja osaliselt Töötukassale.</p> <p>Vastavate aruannete koondamiseks ja ministeeriumile edastamiseks loodud programmi AVE häireteta töö tagamisega tegeletakse. Abivahendite korralduse üleminekuga Sotsiaalkindlustusametile 2015. luuakse eraldi ka IT süsteem SKAIS2 osana. Eelarve nappusest leevendamiseks otsime võimalusi täiendavate vahendite eraldamiseks eelarveaasta vältel.</p> <p>KTK arvamus: KTK nõustub VK arvamusega.</p> <p>Kokkulepe: ministeeriumi otsib täiendavaid vahendeid abivahendite teenuse korraldamiseks.</p>

<p>Ettepanek 3. Keskvalitsuse poolt luua lähisuhtevägivalla ohvritele suunatud üleriigiline tugikeskuste võrgustik ning tagada nende finantseerimine riigieelarvest.</p>	<p>Kõik piirkonnad ei ole täna kaetud lähisuhtevägivalla ohvritele suunatud varjupaikadega, millest tulenevalt ei ole ohvritele pakutav abi igal pool kättesaadav. Puudub ka teenuse jätkusuutlik rahastamine - see on korraldatud läbi HMN poolse projektitoetuste ning erinevate KOVide poolsete toetuste.</p> <p>Kuna tegemist on spetsiifilise teenusega, mille osutamine nõuab diskreetsust jmt, siis peame oluliseks, et riik toetaks lähisuhtevägivalla ohvritele suunatud üleriiklike varjupaikade võrgustiku loomist ning hakkaks teenust rahastama 100% riigieelarvest.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Lähisuhte vägivalla ohvritele suunatud varjupaikade rahastamisel toimunud märgatav edasimineku. Alates 2014. aastast rahastab enamikke lähisuhtevägivalla ohvritele suunatud varjupaikade riik. Järgmisel aasta riigieelarvesse on vajalikud vahendid planeeritud. Me oleme nõus, et varjupaikade teenus võiks olla ühetaolisemalt kättesaadav kõikides maakondades ja arvestame edasiste hangete korraldamisel.</p> <p>KTK arvamuse: KTK nõustub VK sooviga ühetaolisemaks kättesaamiseks erinevates maakondades.</p> <p>Kokkulepe: Ministeerium seda vajadust silmas edasiste hangete korraldamisel.</p>
<p>Ettepanek 4. Tagada STAR programmi tõrgeteta töö ja viia läbi STAR-i arendused kooskõlastatult KOV-de vajadustega.</p>	<p>STAR-i arendustööd on programmi muutnud kasutajasõbralikumaks, kuid riik peab jätkuvalt kavandama arendustöid STAR programmi täiustamiseks. STAR andmeida arendamisel tuleb arvestada KOV-de tegelike vajadustega (töö lähteülesanne kooskõlastada KOV-dega).</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Pidevalt tegeletakse STAR arendustega, et tõsta infosüsteemi kasutusmugavust ning tagada selle tõrgeteta töö. Andmeida hangete lähteülesanded tehakse KOVide kommentaaride esitamiseks kättesaadavaks. Samuti kaasatakse KOV esindajaid aruannete testimisfaasis.</p> <p>Kokkulepe: andmeida hangete lähteülesanded tehakse kohalikele omavalitsustele kommentaaride esitamiseks kättesaadavaks. Samuti kaasatakse kohalike omavalitsuste esindajaid aruannete testimisfaasis.</p>
<p>Ettepanek 5. Vahendite eraldamine kohalikele omavalitsustele eestkostega seotud täiendavate kulude katteks.</p>	<p>Eestkostjaks olemisega kaasneb väga suur töökoormus sotsiaaltöötajatel ja kulu KOVile. Leiame, et riik on jätnud eestkostega kaasnevad kulud ja koormuse KOVide kanda, vaatamata et SHS sätestab, et sotsiaalministri ülesanne sotsiaalhoolekande juhtimisel ja korraldamisel on eestkostestuste tööd reguleerivate õigusaktide väljatöötamine, mida seni ei ole tehtud. Eestkostet reguleeriva perekonnaseaduse⁵ kohaselt võib riik ette näha eestkoste teostamiseks täiendavaid rahalisi toetusi Justiitsministeeriumi vahendusel, seni ei ole kehtestanud eestkostjale makstava tasu ja kantavate kulude arvestamiseks täp-</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Viidatud säte on oma kehtivuse kaotanud. Säte tunnistati käesoleva aasta alguses kehtetuks sest 01.07.2010 jõustunud perekonnaseadus ei tunne enam eestkostestuste mõistet. Lisaks kuulub eestkoste instituuti puudutavate küsimuste väljatöötamine Justiitsministeeriumi pädevusse. Seega KOV ülesanded eestkoste teostamisel ja korraldamisel tulenevad Perekonnaseadusest. Nimetatud muudatusega eristati selgemalt eestkoste kui perekonnaõiguslik institutioon ning sotsiaalhoolekandelistest ülesannetest.</p>

⁵ § 192 lg 4 (vastu võetud 18.11.2009)

	sema korda ja piirmäärasid.	<p>KTK arvamuse: VK seisukoht ei kajasta KTK taotluse sisu., ega paku lahendusi</p> <p>Kokkulepe: Ollakse valmis ühiselt kaasa rääkima ning sobivaid lahendusi otsima, et KOV kui eestkostja ülesanded ja roll saaksid täpsustatud.</p>
--	-----------------------------	---

IV. KULTUURI- JA SPORDI VALDKOND

Eesmärk: Tagada eesti kultuuriruumi elujõulisus eesti rahvuse ja kultuuri kestmiseks ja arenguks läbi aegade. Kultuuri kättesaadavuse parandamine.

Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni ettepanekud

Fiskaalse mõjuga ettepanekud	Põhjendus ja maksumuse analüüs	Valitsuskomisjoni seisukoht															
<p>Ettepanek 1. Vahendid rahvaraamatukogude teavikute soetamiseks ja raamatukogude infosüsteemi arendamiseks.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 767 370</td> <td>1 767 370</td> <td>2 002 430</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> <tr> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> </tr> </tbody> </table>	2013	2014	2015	1 767 370	1 767 370	2 002 430				2016	2017	2018	arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik	<p>Eraldised rahvaraamatukogudele on samal tasemel 2009. aastaga ja ei ole piisavad valdkonna rahastamiseks. Kohalike omavalitsuste eelarvete koormus on järsult suurenenud. Vahendite maht peab kasvama vähemalt inflatsiooni võrra, praegune rahastamine ei kata vajadusi.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Vajadus vahendite juurdelisamiseks on olemas ja igati põhjendatud. Kultuuriministeerium on täiendavate vahendite eraldamiseks ettepaneku Rahandusministeeriumile esitanud. Rahvaraamatukogude arengusuundade tööühma eesmärgiks on rahvaraamatukogude arengusuundade väljatöötamine ning riigi ja kohaliku omavalitsuse rollide täpsustamine rahvaraamatukogude tegevuse korraldamisel. Täna ei ole rahvaraamatukogu ainult kuiv raamatuid laenuvat asutus, vaid tema roll on pakkuda tasuta juurdepääsu suurele hulgale infole ja teenustele.</p> <p>Kokkulepe: Jätkatakse läbirääkimisi</p>
2013	2014	2015															
1 767 370	1 767 370	2 002 430															
2016	2017	2018															
arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik															
<p>Ettepanek 2. Suurendada vahendeid ujumise algõpetuse läbiviimise kulude katmiseks.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>230 080</td> <td>230 080</td> <td>253 088</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> <tr> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> <td>arvestuslik</td> </tr> </tbody> </table>	2013	2014	2015	230 080	230 080	253 088				2016	2017	2018	arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik	<p>Riikliku õppekava raames läbiviidav ujumise algõpetus on kallinenud viimastel aastatel tunduvalt. Eriti maapiirkondades on vähe sobivaid ujulaid ning transpordi kulutused kasvavad kiiresti. Toetus peaks alates 2016. aastast suurenema vähemalt inflatsiooni võrra.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Täiendavad vahendid on Riigi eelarvestrateegia aastateks 2015-2018 raames sisse planeeritud ning taotlus Rahandusministeeriumile esitatud.</p> <p>Kokkulepe: Jätkame läbirääkimisi</p>
2013	2014	2015															
230 080	230 080	253 088															
2016	2017	2018															
arvestuslik	arvestuslik	arvestuslik															
<p>Ettepanek 3. Jätkata kooride-, rahvantsurühmade, orkestrite, tegevuse toetamist riigieelarvest.</p>	<p>Kohalike eelarvete tulud valdkonna toetamiseks ei ole piisavad.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Vahendeid selleks otstarbeks ei ole planeeritud vähendada.</p> <p>Kokkulepe: Jätkame läbirääki-</p>															

		misi
<p>Ettepanek 4. Suurendada vahendite mahtu muinsuskaitsealaseks tegevuseks ja muinsuskaitse halduslepingute professionaalsemaks täitmiseks, sealjuures:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eraldada vahendeid muinsuskaitse- ja miljööväärtuslikes piirkondades asuvate hoonete renoveerimistoetuseks; - Eraldada toetust ka Tallinna kirikute renoveerimiseks. 	<p>Kohalike eelarvete tulud valdkonna toetamiseks ei ole piisavad. Muinsuskaitse tegevuseks ei ole omavalitsuste tulubaasi vahendeid planeeritud, seega selle tegevuse rahastamine on toimunud teiste valdkondade rahastamise arvel.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Taotlused on Rahandusministeeriumile esitatud, kuigi mitte nii suures mahus kui oodatakse.</p> <p>Kokkulepe: Jätkame läbirääkimisi</p>
<p>Ettepanek 5. Eraldada vahendeid kohalike omavalitsuste omanduses olevate kuid sisuliselt üleriigiliste objektide arendamiseks, sealjuures:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kultuuriobjektidele nagu Tallinna Loomaaed, Tallinna Lauluväljak; <p>Spordiobjektidele nagu Kalevi spordihall, Kadrioru staadion, Tondiraba spordikompleksi ujula ehitamine.</p>	<p>Arvestades asutuste riiklikku tähtsust ja seda et riigieelarvest toetatakse juba selliseid spordiasutusi nagu Tehvandi spordikeskus ja Jõulumäe Tervise- ja spordikeskus. Toetus on hädavalik et tagada asutuste areng.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Tõdeti, et Tallinna loomaaed on riikliku tähtsusega kultuuriasutus ning peaks saama taotleda vahendeid ka riigilt. Kultuuriministeeriumi ettepanek Tallinna Kultuuriväärtuste Ametile oli taotluse esitamine Kultuuriministeeriumile, et ministeerium saaks seda menetlusse võtta. Lauluväljaku teema tuleb arutlusele koos uue tantsuväljaku ehitamisega laulupeo kaare juurde. Uusi spordiprojekte riigieelarvesse sisse planeeritud ei ole.</p> <p>Kokkulepe: Jätkame läbirääkimisi.</p>
<p>Ettepanek 6. Eraldada vahendeid professionaalsete munitsipaalteadus- ja kunstiasutuste, nagu Tallinna Kammerorkester ja Tallinna Filharmoonia tegevuse toetuseks.</p>	<p>Kuna riigieelarvest toetatakse juba Pärnu Linnaorkestrit ja Narva linna Sümfooniaorkestrit on vahendite eraldamine ka Tallinna kultuuriasutustele, mille külastajate areaal on laiem, õiglane.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Teema vajab eraldi käsitlemist. Kultuuriministeerium tegi ettepaneku kohtuda sel teemal eraldi ministeeriumi ja linna esindajatega olukorra selgitamiseks.</p> <p>Kokkulepe: Jätkame läbirääkimisi</p>

Muud ettepanekud	Põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht
<p>Ettepanek 1. Seadustada kohalike omavalitsuste kohustus tegelda rahvakultuuri säilitamise, arendamise ja maakondlikel liitudel ürituste korraldamine maakonnapõhiselt ning kavandada riigieelarves toetus kohalikele omavalitsustele ja maakonnaliitudele rahvakultuuri arendamise toetuseks.</p>	<p>Arvestades asjaolu, et omavalitsusi kultuurivaldkonnas rahvakultuuriliseks tegevuseks riiklikult ei toetata ja neil pole kohustust rahvakultuuri arenguga tegeleda ja maakonna piires selle valdkonna üritusi korraldada, on kuni omavalitsuste tulude suurendamiseni selle tegevuse tarbeks vajadus eraldada riigieelarvest toetus omavalitsustele ja maakondlikele omavalitsustele selle ülesande täitmiseks.</p>	<p>VK seisukoht: Töörühm leidis, et seadusandluse teema tõstatamine on pikk protsess ja selles osas ei jõua 2015.a eelarves midagi ette võtta.</p> <p>Kokkulepe: Jätkame läbirääkimisi</p>

V. KESKKONNAHOIU VALDKONNAD

Eesmärk: Vastutustundliku suhtumise kujundamine loodusesse ning Eesti inimestele puhta ja looduslikult mitmekesise elukeskkonna säilitamine.

Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni ettepanekud

Fiskaalse mõjuga ettepanekud	Põhjendus ja maksumuse analüüs	Valitsuskomisjoni seisukoht/kokkulepe/ eriarvamus												
<p>Ettepanek 1. Rääkida läbi laekuvate keskkonnatasude jaotumine KOV-I, KIK-I ja riigieelarve vahel ning määrata kõigi keskkonnatasude liikide ja komponentide osas kindlad protsendid, kui suur osa laekunud tasudest peaks kompenseerima KOV-le välismõjud ning võimaldama KOV-del seadusega ning seaduse alusel pandud keskkonnanüesannete täitmist.</p>	<p>Kehtiva seaduse järgi on keskkonnatasude laekumine RE, KOV-de ja KIKi vahel seotud konkreetse aasta tasumääraga. Selline süsteem ei ole läbipaistev, arvutused on keerulised ning laekumise jaotuse sisuline põhjendus seotuna valitud aasta tasumääraga on nõrk. Vajalikud on arutelud KEM sisuosakondadega ning läbirääkimised RaM-ga ja Valitsuskomisjoniga. Maksusüsteem peab olema selline, et inimesed ning sihtrühmad teaksid, mille eest nad maksavad ning poliitiline süsteem saaks inimeste/maksjate eelistusi täpsemalt peegeldada. Rakendatud peab olema nii horisontaalne õiglus kui ka vertikaalne õiglus.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Ettepanek võetakse teadmiseks. Nõustume, et teadlikkuse tõstmise on tasude kõrval oluline meede ning keskkonnainfo jagamine ja näiteks arvetel kajastamine oleks võimaluse korral põhjendatud⁶.</p> <p>Ettepanek kattub suuresti KKM ettevalmistavast keskkonnatasude raamkava 2016-2020 planeerituga: KOV, KIK ja RE jaotust tuleb analüüsida lähtuvalt keskkonnatasude eesmärgipärasusest. Oleme teinud ka ettepaneku, et võiks olla konkreetne % määratud. Detailsem arutelu on raamkava väljatöötamise käigus.</p> <p>KTK arvamus: VK seisukoht ei esita taotluse lahendamiseks ettepanekuid.</p> <p>KTK jääb oma taotluse juurde.</p>												
<p>Ettepanek 2. Eraldada vahendid riigi- ja jätkuvalt riigi omandis olevate maade hooldamiseks:</p> <table border="1" data-bbox="146 1361 539 1491"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>60 000</td> <td>60 000</td> <td>75 000</td> </tr> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> <tr> <td>75 000</td> <td>75 000</td> <td>75 000</td> </tr> </tbody> </table>	2013	2014	2015	60 000	60 000	75 000	2016	2017	2018	75 000	75 000	75 000	<p>Jätkuvalt on vajadus katta riigieelarvest Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate riigimaade hooldamise ja haljastamise kulu 2011. aasta mahust vähemalt 20% suuremas mahus ja katta ka riigieelarvest reformimata riigimaade hooldamise ja haljastamise kulud.</p>	<p>Reformimata riigimaade puhul on vajalik esmalt hinnata, milliste maade hooldusele vahendeid soovitakse kasutada. Kui tegemist on sellise maaga, mille puhul on vajalik ja võimalik selle munitsipaalomandisse andmine, maa tagastamise või erastamismenetluse lõpule viimine, ei ole riigipoolne finantseerimine põhjendatud. KOVil on kohustus ja tähtajad maareformi läbi viimiseks, ja seejärel on maa omanikul võimalik korraldada maade hooldus, haljastamine jms. Keskkonnaministeeriumi eelarvest saab kasutada reformimata maade hooldamiseks raha juhul, kui on</p>
2013	2014	2015												
60 000	60 000	75 000												
2016	2017	2018												
75 000	75 000	75 000												

⁶ Vt. valitsuskomisjoni seisukohtade pikemateks selgitusteks keskkonna töörühma 15.05.2014 koosoleku protokoll

		<p>selgunud maa riigi omandisse jätmise võimalikkus⁷. Seega igaaastaselt eraldatav hooldusraha jääb samasse suurusjärku, et täita ka edaspidi hoolduskohustust sarnases mahus (60 000 eurot).</p> <p>KTK arvamus: jätkata läbirääkimisi</p>
<p>Ettepanek 3. Leida lahendus omavalitsusliitude ettepanekule tunnistada kehtetuks või vähendada kohustust kanda munitsipaalomandisse antud maa võõrandamisel riigieelarvesse 65 % maa turuväärtusest.</p>	<p>Vajalik on jätkata läbirääkimisi seadusandluse muutmiseks omavalitsuste territooriumil ettevõtluse arengu tagamiseks.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: antud teemal läbirääkimisi mitte jätkata (vähemalt mitte enne maareformi käigus maade munitsipaalomandisse andmise menetluste lõpuleviimist). Keskkonnaministeerium ei pea põhjendatuks vastavate sätete kehtetuks tunnistamist.⁸.</p>
<p>Ettepanek 4. Jätkata läbirääkimisi selleks, et luua kohaliku omavalitsusüksuse ülesannete täitmiseks ja arenguks vajalike maade eraomanikelt omandamise kulude kompensatsioonimehhanismid.</p> <p>Kaaluda Riigivaraseaduse täiendamist sättega järgmises sõnastuses: „MRS § 31 lg 1 p 8 alusel riigi omandisse jäetud maa võõrandamisel laekunud tasust kantakse 35% kohaliku omavalitsuse üksusele ehitusseaduse §-s 13 märgitud kohustuse täitmiseks.</p>	<p>Vajalik on luua kompenseerimismehhanismid omanikele kuuluvate maade osas, mis on vajalikud omandada kohaliku omavalitsusüksuse ülesannete täitmiseks ja arenguks.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>Ettepanekut võiks arutada rahanduse töörühmas, kui see lahendaks KOVide pidevalt tõstatatud probleemi uutele arendusaladele juurdepääsuteede väljaehitamiseks vajalike vahendite puudumise osas. Rahastamine eelarvest on otstarbekam, kui luua õiguslikke konstruktsioone juurdepääsuteede väljaehitamise kohustuse panemiseks krundiomanike õlule.</p> <p>KTK arvamus: jätkata läbirääkimisi</p>
<p>Ettepanek 5. Lõpetada maksuvabastuste ja maksusoodustuste andmine maamaksust vabastamise või maamaksu vähendamise teel looduskaitsealuste ja muude looduskeskkonna kaitselistelt aladelt.</p>	<p>Hüvitada maadele seatud piirangute tõttu omanike vähenenud tulud otse riigieelarvest erinevate toetusmeetmete arvel.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:</p> <p>Tegemist rahanduspoliitilise otsusega, mistõttu jätkatakse arutelu koostöös Rahandus- ja Siseministeeriumiga.</p> <p>KTK arvamus: jätkata läbirääkimisi</p>

Muud ettepanekud	Põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht:/
-------------------------	------------------	--------------------------------------

⁷ Vt maa ROJ korra punktis 21¹ nimetatud maa) ja mida riik ei ole veel jõudnud lõplikult vormistada. Kohalik omavalitsus ei saa eeldada, et riik katab selle maa hooldamise kulud, mille puhul maareformi läbiviimine sõltub üksnes KOV enda tahtest.

⁸ Sätete eesmärk oli tagada kontroll maa käibe üle ja vältida olukorda, kus KOV talle konkreetsel eesmärgil antud maa võõrandab ja riigil puudub sobilik vaba maa, mida sama eesmärgi täitmiseks omavalitsusele anda. Maareformi seaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu SE 335 menetluse ajal 2013. aasta jaanuaris ja veebruaris arutati eelnõu muutmiseks esitatud ettepanekute hulgas MaaRS § 25 lõike 4 kehtetuks tunnistamise või muutmise küsimust ka Riigikogu maaelukomisjoni istungitel. Ettepanek otsustati jätta arvestamata (vt 12.02.2013 istungi protokoll) <http://www.riigikogu.ee/?op=ems&page=eelnou&eid=1f886547-5d3b-42ad-b0a0-22c3be58d94a&>.

		kokkulepe/ eriarvamus
Ettepanek 1. Täiendada looduskaitseadust asendustäitmise ja sunniraha kohaldamise sätetega, et tagada asendusistutuse täitmine.	LKS § 45 sätestab, et tiheasustusalal asuvaid üksikpuid, välja arvatud kasvav mets metsaseaduse tähenduses ja viljapuud, tohib raiuda kohaliku omavalitsuse loa alusel. Loa andmise tingimused ja korra kehtestab kohalik omavalitsus. Muudatus tooks kaasa raieloa kõrvaltingimusena kohaldatava asendusistutuse kohustustuse tõhusama täitmise.	Valitsuskomisjoni seisukoht: küsimus lahendatud LKSi § 70/2 lõikega 2, mis jõustus 01.05.2013. Kui selgub, et muudatusettepanek ei ole piisav, siis on vajalik Linnade Liidu motiveeritud seisukoht. ⁹ KTK arvamus: Omavalitsusliidud esitavad täiendavad seisukohad.
Ettepanek 2. Täiendada Metsaseaduse § 41 punktiga, mis kohustab riiklikku Keskkonnaametit kooskõlastama tiheasustusalal väljaantava metsateatise KOV-ga.	Linnakeskkonnas, eriti Tallinnas, kuid ka mujal on raietööd kõrgendatud tähelepanu all ja raiumise alustamise korral pöörduakse info saamiseks esimesena KOV poole. Metsad on tiheasustusaladel väga oluline väärtus ning seetõttu tuleb raieid vaadata ka linnakeskkonna seisukohast mitte ainult metsamajandamise seisukohast.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Selleks, et KOV saaks seada metsaomanikule piiranguid vara kasutamiseks, peab selleks olema seaduslik alus ja selgelt välja toodud kitsenduste alused. Juhul kui KTK hinnangul ei rahulda täna ka planeeringutega kitsenduste seadmise võimalus, siis on vajalik täiendav motiveeritud seisukoht, millisel otstarbel soovitakse piiranguid seada, mis laadi oleksid piirangud ja millised kompenseerimismehhanismid rakenduksid. ¹⁰ KTK arvamus: VK ei ole süvenenud KK taotlusele ja tema seisukoht ei puuduta üldse taotlust.
Ettepanek 3. Kehtestada võrdsed tingimused vooluveekogude ja maaparandussüsteemide korraldamise ja hooldamise finantseerimiseks tiheasustusaladel	Omavalitsuste piire ületavate vooluveekogude hoolduseks puudub terviklik finantseerimislahendus. Vooluveekogude seisundi parendamiseks on võimalik toetust taotleda Keskkonnainvesteeringute Keskusest. Maaparandusseaduse mõistes maaparandussüsteemi linna territooriumil ei ole. Linnade territooriumil asuvad kraavid on rajatised, millede hoolduseks maaparandussüsteemide hoolduseks mõeldud toetused ei laiene.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Kaalumisel on võimalused alates muudatuste tegemisest kehtivatesse määrustesse, mis aitaks selgitada ja paremini määrata veekogude tehiskust või looduslikkust aga ka juhiste koostamine erinevatel sihtgruppidele veekogude kaitseks sobivate lahenduste leidmiseks. KTK arvamus: KTK toetab muudatuste tegemist kehtivatesse määrustesse, mis aitaks selgitada ja paremini määrata veekogude tehiskust või looduslikkust aga ka juhiste koostamine erinevatel sihtgruppidele veekogude kaitseks sobivate lahenduste leidmiseks.

⁹ Järelevalvet käesolevast seadusest tulenevate nõuete täitmise üle teostavad Keskkonnainspeksioon ja kohaliku omavalitsuse üksus või asutus keskkonnajärelevalve seaduses sätestatud korras. Järelevalvet teostaval isikul on õigus seaduse täitmise tagamiseks teha ettekirjutusi. Ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib rakendada sunnivahendeid asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 32 000 eurot. (§ 70/2 lg 1-2)

¹⁰ Planeeringuga asula või elamu kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud metsa majandamisel võib kohaliku omavalitsuse üksus kokkuleppel maaomanikuga planeeringuga seada piiranguid uuendusraie tegemisel raieliigile ning lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele. (Metsaseadus § 23 lg 1.)

		Kokkulepe: Ministeerium algatab muudatuste tegemise kehtivatesse määrustesse, mis aitaks selgitada ja paremini määrata veekogude tehiskust või looduslikkust aga ka juhiste koostamine erinevatel siht-rühmadele veekogude kaitseks sobivate lahenduste leidmiseks.
Ettepanek 4. Täpsustada ühisveevärgi seadust õiguste ja kohustuste osas sademeveesüsteemide korrastamiseks ja sademevee teenuse aluste kehtestamiseks.	Käesoleval hetkel ei ole üheselt määratud sademevee-süsteemide (kraavide, truupide) ning liigniiskete alade hoolduse korraldamine. See vajab õiguslikult reguleerimist ning lisaks ka sademeveerajatiste hoolduseks vahendite eraldamise küsimuse lahendamist.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniseadus on täpsustamisel, uue seaduse koostamisel arvestatakse ka neile küsimustele lahenduse leidmise vajadusega. KTK arvamuse: KTK toetab seisukohta, et uue seaduse koostamisel tuleb ka nendele küsimustele lahendus leida.
Ettepanek 5. Luua üleriiklik veebipõhine lemmikloomade register, mida haldaks riik ja kehtestada lemmiklooma omanikule kohustus mikrokiipimiseks ning üleriigilisse registrisse kassidekoerte kandmiseks.	Kehtiv lemmikloomade registri süsteem ei võimalda üleriigilisel küsimust lahendada ning on liiga kallis.	Valitsuskomisjoni seisukoht: KTK arvamuse: VK peaks oma arvamuse ettepaneku osas kujundama.
Ettepanek 6. Muuta Maa hindamise seadust maa hindamise korralisuse määratlemiseks. Valmistada ette ja viia läbi maa hindamine 2015 aastal.	Maa hindamise seadust ei ole täiendatud. Hindamist on pidevalt edasi lükatud, edasilükkamise põhjused ei ole pädevad ning rikuvad kohalike omavalitsuste õigusi ja piiravad maamaksust saadavat tulu. Viimane maa korraline hindamine toimus 2001. aastal. Maa hind ei ole korrelatsioonis maa turuhinnaga ning moonutab tegelikkust. Seaduse mittetäitmine mõjutab negatiivselt KOV tulubaasi.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Rohkem maa korralisi hindamisi ei tule. Riik teeb ettevalmistusi üleminekuks maa korraliselt hindamiselt nn reaajas hindamisele. Uue süsteemi valmisolek peab olema tagatud pooleteise aasta pärast. ¹¹
Ettepanek 7. Tagada kohalikele omavalitsustele õigus valikuteks, millise mudeli alusel korraldada jäätmehooldeteenust.	KOV eeldusi sh võimalusi ja garantiisid jäätmehooldele, kui riigi ühe elutähtsa teenuse, korraldamiseks ei tuleks jätkuvalt kitsendada või olematuks muuta vaid tugevamaks ja adekvaatsemaks muuta. Üleriigilised omavalitsusliidud on korduvalt läbirääkimistel ning oma kirjades sellele tähelepanu juhtinud, sh 2010. aastal ja sellele järgnevalt korraldatud jäätmeveo in-house erandi keelu sätestamise puhul Riigikogu poolt, millega KOVide otsustusõigust korraldada oma pä-	Valitsuskomisjoni seisukoht: ettepanek võetakse teadmiseks.

¹¹ Eesti Reformierakonna ja Sotsiaaldemokraatlik Erakonna koalitsiooni tegevuskava kohaselt: „teeme ettevalmistusi üleminekuks maa korraliselt hindamiselt nn reaajas hindamisele“.

	<p>devusse kuuluvaid küsimusi parimal võimalikul moel piirati olulisel määral.</p> <p>Peame oluliseks tagada jätkuvalt jäätmeseaduses ka võimalus, kus jäätmevaldaja on kohaliku omavalitsuse kliendiks, mitte jäätmekäitleja otseseks lepingupartneriks.</p>	
--	---	--

VI. MAJANDUSE, TEEDE, TRANSPORDI JA IKT VALDKOND

Eesmärk: Inimeste liikumine ja kaubavedu Eestis ning Eesti ja muu maailma vahel on kättesaadav, kiire ja turvaline.

Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni ettepanekud

Fiskaalse mõjuga ettepanekud	Põhjendus ja maksumuse analüüs	Valitsuskomisjoni seisukoht/kokkulepe/ eriarvamus																		
<p>Ettepanek 1. Kohalike teede hoiu rahastamine</p> <p>Kõigi teehoiuks eraldatavate vahendite jaotus kohalike omavalitsuste vahel peab toimuma ühtsetel alustel.</p> <p>Eriprojektide rahastamiseks vajalikud vahendid ei saa olla kavandatud mootorkütuse aktsiisist teehoiuks eraldatud vahendite hulgast.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10%</td> <td>10%</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>290 265 000</td> <td>28 071 300</td> <td>44 210 250</td> </tr> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> <tr> <td>25%</td> <td>30%</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>61 894 350</td> <td>81 236 334</td> <td>102 357 781</td> </tr> </tbody> </table> <p>Tabelis märgitud laekumise % mootorkütuse aktsiisist teehoiuks ette nähtud vahenditest, summad on mootorkütuse aktsiisi laekumise prognoosi alusel.</p>	2013	2014	2015	10%	10%	20%	290 265 000	28 071 300	44 210 250	2016	2017	2018	25%	30%	30%	61 894 350	81 236 334	102 357 781	<p>Kohalike teede hoiuks eraldatavate vahendite maht ei ole piisav ning võrreldes riigi teedele eraldatavate vahendite mahuga ebaõiglane. Seadusandja on juba 1999. aasta veebruaris vastu võetud teeseaduses väljendanud tahet arvestada kohalike maanteede ja tänavate hoiuks sihtotstarbelise eraldise vajadusega riigieelarvest. Seaduse seletuskirjas on seejuures märgitud, et Eesti territooriumi ning teede võrgu kompaktsuse tõttu tuleb käsitleda riigi, kohalike ja erateid ning tänavaid kui ühtset tervikut. Vt Riigikogu, 12. detsembril 2013.a. olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu "Kohalike teede hoiu korraldamine" (raport „Kohalike teede hoiu korraldamine“, (http://www.riigikogu.ee/in-dex.php?id=66729) mis koondab teede rahastamisega seonduvad teemad ning esitab olulised seisukohad.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Seoses koalitsiooni tegevuskava eesmärgiga suurendada eelarve paindlikkust, vähendades tulude sidumist konkreetsete kuluartiklitega ei ole teehoiu rahastamine enam seotud kütuseaktsiisiga. Lisaks vähendatakse 2015 riigimaanteede teehoiu rahastamise üldsummat 25 mln € ja 2016-2017 aastatel 15 mln € võrra.</p> <p>Kohalike omavalitsuste teehoiu toetust 2015.a.-l ei vähendata ja see jääb 2014 aasta absoluutsumma tasemele - 28,013 mln €, mis moodustab teehoiu vahendite üldsummast 10,9 %.</p> <p>2016-2018 KOV teehoiuvahendid riigi eelarvestrateegias oluliselt ei muutu, kuid vastavaid summasid täpsustakse 2016.a. RE ja eelarve strateegia menetlemise protsessis</p> <p>KTK arvamus: KTK jääb oma taotluse juurde.</p>
2013	2014	2015																		
10%	10%	20%																		
290 265 000	28 071 300	44 210 250																		
2016	2017	2018																		
25%	30%	30%																		
61 894 350	81 236 334	102 357 781																		
<p>Ettepanek 2. Leppida kokku ja seadustada linnalisi asulaid läbivate teede omandivorm ja teehoiu rahastamine.</p> <p>Alustada olemuslikult linnu/valdu läbivate riigimaanteede, sh. TEN-T võrgustikku kuuluvate maanteede hoiu rahastamisega riigieelarvest.</p>	<p>Olemuslikult riigimaanteede ja riigile strateegiliselt tähtsate transpordiobjektide ühendusteena tuleb nende korrashoidu finantseerida riigieelarvest selleks eraldi kavandatavate vahendite arvel.</p>	<p>Kokkulepe: Jätkatakse läbirääkimisi pooli rahuldava tulemuse saavutamiseks.</p> <p>Vastava analüüsi läbiviimine on kajastatud ka Transpordiarengukavas 2014-2020</p>																		
<p>Ettepanek 3. Näha ette transpordivaldkonnas takistusteta liikumise projektide rahastamine EL struk-</p>	<p>Kohalikel omavalitsustel puuduvad vahendid kohalike teede ja tänavate piisavaks hoiuks, ning selliste pro-</p>	<p>Kokkulepe: Jätkatakse läbirääkimisi pooli rahuldava tulemuse</p>																		

tuurivahendite programmiperioodi 2014-2020 transpordi valdkonna vahenditest.	jektide elluviimiseks.	saavutamiseks.
--	------------------------	----------------

Muud ettepanekud	Põhjendus	Valitsuskomisjoni seisukoht:/ kokkulepe/ eriarvamus
Ettepanek 1. Kavandada riigieelarve toetus kohalike teede kohta vajalike andmete kogumiseks ja kandmiseks teeregistrisse läbi üldise teede inventariseerimise.	Teeregistri loomisel tekkis kohalikele omavalitsustele täiendav kohustus erinevate andmete kogumiseks ja kindlas formaadis andmekogule esitamiseks. Seetõttu pole käesoleva ajani teeregistris kõiki vajalikke andmeid kohalike teede hoiu planeerimiseks ning kaardimaterjalil kajastamiseks.	Kokkulepe: Jätkatakse kohalike teede inventariseerimise hankedokumentide ettevalmistamist koostöös Maanteeametiga. Inventariseerimise rahastamise osas uuritakse erinevaid võimalusi. MKM kutsub kokku inventariseerimise hankedokumentide ettevalmistamise töögrupi.
Ettepanek 2. Võtta kasutusele kaardirakendus kus erinevate kihtidena on võimalik visualiseerida kohalike teede sh. erateede, ja kergliikluste olem, mida omavalitsused saaksid kasutada muuhulgas ka kergliikluste kaartide koostamisel.	Olemasolevas kaardirakenduses on visualiseeritud kohalikud teed, nimede ja numbriga. Puudub võimalus teelõikude otsimiseks km tähise järgi. Teid ei ole võimalik eristada tee omandivormi järgi. Kergliiklusteid otsida pole võimalik.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Maanteeamet on algatanud projekti „Uus teeregister“, mille üks eesmärkidest on parandada ja laiendada võimalusi kaardiandmete kasutamiseks ja levitamiseks (näiteks kaardiandmete väljavõtete eksport teistesse andmebaasidesse). KTK arvamus: KTK soovib täpsemat informatsiooni algatatud projekti kohta.
Ettepanek 3. Töötada välja ühtne mobiilne kaardirakendus Eestis jalgrattaga liiklemiseks.		Valitsuskomisjoni seisukoht: Kuna ettepaneku põhjendused puuduvad, siis jääb ebaselgeks, millise funktsionaalsusega kaardirakendust silmas peetakse. Teeme ettepaneku KOV liitudel sisustada konkreetsemalt esitatud ettepanekut ning peale seda saab jätkata läbirääkimisi kaasates vastavaid IKT eksperte.
Ettepanek 4. Teede inventariseerimisega paralleelselt kaasajastada teehoiu rahastamise süsteem, milles lähtuda kohalike teede pinnäihikust, tee seisundi ja liiklusintensiivsuse andmetest. Kavandada vahendid ka muude kohalike teerajatiste hoolduseks.	Teede pinnaarvestusel, seisukorral ja liiklussagedusel põhinev arvestus kajastab objektiivsemalt kohalike teede teehoiu vajadusi ning järgib võrdse kohtlemise põhimõtet.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Oodatakse KOV liitude ühisettepanekut, millise meetodika alusel VV jaotab 2015.a. riigieelarves kohalike omavalitsuste teehoiuks ettenähtud toetust. Kokkulepe: Jätkatakse läbirääkimisi pooli rahuldava tulemuse saavutamiseks.
Ettepanek 5. Kaaluda teeseaduse § 27 täiendamist teel paikneva teevälise rajatise omaniku kohustusega hüvitada nende rajatise mittekorrasoleku tagajärjel tekkinud kahju (liikluskahju juhtumid seoses mittekorras kaevupäiste- ja luuki-dega).	Ehitusseadustik (SE 555), mis käsitleb ka teid, võeti Riigikogu menetlusse 10.12.2013.a. Kohalike omavalitsuste esindajad tuleb kaasata ehitusseaduse ja teeseaduse kodifitseerimise jätkuprotsessi.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Kuna eelnõu on juba Riigikogu menetluses, siis KOV liitudel palume esitada vastavad muudatusettepanekud otse Riigikogu eelnõud menetlevale juhtivkomisjonile

<p>Ettepanek 6. Seadustada viivituseta võimalus järelevalveseadmete kasutusele võtmiseks omavalitsusüksustes ja näha ette riigipoolne süsteemi ülalpidamiskulu katmine (võimalus on seadmete Maanteeametile vastutavale hoiule andmine või omavalitsustele sihtotstarbeliselt järelevalvesüsteemi kulude katmine). Omavalitsuse initsiatiivil järelevalve seadmete rakendamisel näha ette trahvitulu laekumine kohalikule omavalitsusele osas, mis tagaks täiendavate järelevalveseadmete rakendamise.</p>	<p>Kuna politsei tänane haldussuutlikkus liiklusjärelevalves linnades on probleemne, ei ole võimalik tagada liikluskuulekust ja sellega kaasnevat ohutust pikemas perspektiivis ilma automaatsete järelevalveseadmeteta. Nii seadmete ülalpidamine kui uute seadmete hankimine ei tähenda riigile täiendavat finantskoormust, kuna nimetatud kulud saab katta seadmetega fikseeritud rikkumiste trahvitulust.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Kohaliku omavalitsuse teedel järelevalveseadmete kasutamise seadustamise vastav liiklusseaduse eelnõu on läbinud esimese ministriumidevahelise kooskõlastusringi (EIS toimik 13-1552). Eelnõu Valitsusse saatmise tähtaeg on 2014 III kv. VK ei toeta ettepanekut, millega kohalikud omavalitsused võiksid uute järelevalveseadmete paigaldamisega riigile valimatult uusi rahalisi kohustusi peale sundida.</p>
<p>Ettepanek 7. Lähtudes Riigikohtu üldkogu otsusest, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumil kavandada ühistranspordiseaduse muutmise, pidades silmas vajadust kompenseerida ühistranspordiseadusest tulenevate riigipoolsete sõidusoodustuste tõttu saamata jäävad tulud kohalikele omavalitsustele.</p>	<p>Valitseb ebanormaalne olukord, kus riik on omavalitsustele, sh Tallinna linnale pannud peale hulgaliselt kohustusi sõidusoodustuste andmise osas samas aga neid kulusid ei kompenseerita. Riigikogus on käesoleval ajal menetluses Ühistranspordiseaduse eelnõu SE 404. Esimene lugemine toimus 05.06.2013. Eelnõu menetlemisel majanduskomisjonis käsitleti ka Tallinna Linnavalitsuse 11.09.2013.a. kirjaga esitatud ettepanekuid, sealhulgas sõidusoodustuste kompenseerimist. Ettepanek ei ole leidnud Riigikogu toetust.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: Uue ühistranspordiseaduse eelnõu menetlemisel Riigikogus ei toetanud eelnõud menetlev juhtivkomisjon KOV liitude ettepanekut. Eelnõu II lugemine on planeeritud 2014.a. I poolaastal</p>
<p>Muud ettepanekud IKT valdkonnas</p>	<p>Põhjus</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht:/kokkulepe/ eriarvamus</p>
<p>Ettepanek 1. Töötada välja Vabariigi haridusametuste 21.sajandi IKT infrastruktuuri kontseptsioon ja rakendada see hiljemalt 2016 aastal.</p>	<p>Antud lahendus annab võimaluse kõikidel vabariigi haridusametustel kasutada nii olemasolevaid kui ka loodavaid inforessursse (filmid, õppematerjalid jt) õppetöö taseme ühtlustamiseks erinevates haridusametustes sõltumata nende asukohest.</p>	<p>Valitsuskomisjoni seisukoht: MKM on valmis haridusametuste IKT infrastruktuuri kontseptsiooni väljatöötamises osalema, kuid eelkõige on selle kontseptsiooni koostamine siiski HTMi vedada. Kontseptsiooni raames tuleks pöörata tähelepanu ka juba loodud lahenduste laiapõhjalisemale kasutuselevõtule¹². Nõustume, et läbimõeldud ja selge <i>roadmap</i> olemasolu on vajalik. Kontseptsiooni kujundamisel on vaja pöörata tähelepanu ka jätkusuutlikkusele (eelkõige e-õppe sisu kvaliteedi tagamisel).</p>

¹² Erasektor (näiteks kirjastused) on loonud mitmeid innovaatilisi lahendusi (platvorme), mille laiapõhjalisem kasutuselevõtt takerdub tänastesse rahastusmudelitesse, kuna kvaliteetse e-õppe sisu loomine on kulukam kui staatiliste pabermaterjalide loomine (näiteks kvaliteetne videomaterjal, animatsioonide loomine jmt on kulukas) ning tavapäraste „pearaha“-põhiste rahastusmudelite toel võtab kvaliteetse e-õppesisu väljatöötamine liigselt aega. Vaja on rahastada ka platvorme, mis võimaldavad e-õppesisu õpilase, õpetaja ja lapsevanemani viia.

Ettepanek 2. Riigi tasandil uute infosüsteemide ja registrite loomisel kaasata kohalikke omavalitsusi projekti algatamise esimesest faasist alates.	Senine praktika omavalitsuste kaasamisel ei ole selge ja piisav.	Valitsuskomisjoni seisukoht: ootame SIM sisendeid selle osas, milliste konkreetsete süsteemide arendamisel on vajalik KOVe enam kaasata. Mitmete KOVidele suunatud lahenduste väljatöötamist veab SIM ning nende puhul on KOVid ilmselt piisavalt kaasatud.
Ettepanek 3 Riiklikult toetada kiire valguskaablipõhise lairibaühenduse jaevõrgu laiendamist turutõrke piirkondades. Selleks: a. vähendada sidevõrgu ehitamisega kaasnevat halduskoormust, lihtsustades vastavat õigusraamistikku. Rakendada „viimase miili“ põhimõtte ka omavalitsuste haldus ja haridushoonete ühendamiseks kiire internetiühendusega; b. edendada kiire interneti arendamist toetavat kogukondlikku algatust; c. toetada turutõrke aladel, sealhulgas maapiirkondades, „viimase miili“ ühenduste rajamist.	Arendatav valguskaablipõhine lairibavõrk ei kindlusta kiiret internetiühendus maapiirkondades. Tänapäevased suured teenusepakkujad ei ole huvitatud võrgu väljaarendamisest enamuses piirkondades tulevalt vähesest klientide arvust. Samas soovitakse laiendada kiireid Wifi võrke, mille kasutustasud ei ole aga maapiirkondades vastuvõetavad.	Kokkulepe: Jätkatakse läbirääkimisi
Muud ettepanekud elamumajanduse valdkonnas	Põhjus	Valitsuskomisjoni seisukoht:/ kokkulepe/ eriarvamus
Ettepanek 1 Moodustada elamumajanduse küsimuste läbitöötamiseks elamumajanduse töörühm	Elamumajanduses on tõusetunud rida probleeme, mis vajavad lahendust	Valitsuskomisjoni seisukoht: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi juures juba viiakse läbi korraliselt elamumajanduse ümarlaudu. Üleriigilised omavalitsusliidud esitavad Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ettepanekud teemade osas, mida soovitakse arutada.
Ettepanek 2 Toetada munitsipaalelamute ehitamist.		Valitsuskomisjoni seisukoht: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei näe võimalust toetada munitsipaalelamute ehitamist, kuid analüüsib võimalusi kuidas luua võimalused eraüürimajade turuletulekuks ja soodustada PPP stiilis ühisprojekte erasektori ja kohalike omavalitsuste vahel.

Valitsuskomisjoni ettepanekud:

Fiskaalse mõjuga ettepanekud	Põhjus	KTK seisukoht/ kokkulepe/ eriarvamus
Ettepanek 1. KOVide teehoiu toetuse põhimõtete muutmine järgnevalt: - valemil alusel jaotatav osa tõsta 2015. a riigieelarves	Riigieelarve baasasenduse alusel tuleb KOV toetused riigieelarves jaotada toetusfondiks ja juhtumipõhisteks toetusteks. Kõik valemipõhised rahad kuuluvad toetus-	Kokkulepe: Jätkatakse läbirääkimisi pooli rahuldava tulemuse saavutamiseks. KTK arvamus: Ettepanek on kajastatud rahanduse valdkonna

toetusfondi alla ja teehoiu toetuse valem lisada toetusfondi püsivasse määrusesse; - alates 2017. a määrata teehoiu toetuse jaotamise aluseks olevad arvnäitajad teeseaduses ja nende arvvaartused iga-aastases riigieelarves; - alustada läbirääkimisi teehoiu toetuse ümbertõstmiseks jaotatuna tulumaksu ja tasandusfondi kaudu.	fondi hulka ja jaotusvalemid saavad olema püsivas määruses. Toetusfondi määratud toetuse jaotamise aluseks olevad arvnäitajad (nt teede pikkus) tuleb kehtestada seaduses ja iga-aastases riigieelarves nende arvvaartused (nt toetus tee 1 km kohta). ¹³ Teehoiu toetus on tulu baasiline vabaks kasutamiseks. Raha kasutamist ei kontrollita. Selline raha on mõistlik tõsta ühtlustatud tulude hulka (tulumaks ja tasandusfond)	valitsuse ettepanekute hulgas.
---	---	--------------------------------

VII. MUUD ETTEPANEKUD

Omavalitsusliitude Koostöökogu delegatsiooni ettepanekud

Fiskaalse mõjuga ettepanekud	Põhjendus ja maksumuse analüüs	Valitsuskomisjoni seisukoht/kokkulepe/ eriarvamus												
Ettepanek 1. Eraldada toetus üleriigilistele omavalitsusliitudele rahvusvahelise koostöö toetamiseks. <table border="1" data-bbox="145 1032 552 1187"> <thead> <tr> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>117 000</td> <td>119 000</td> <td>125 000</td> </tr> <tr> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> </tr> <tr> <td>125 000</td> <td>130 000</td> <td>130 000</td> </tr> </tbody> </table>	2013	2014	2015	117 000	119 000	125 000	2016	2017	2018	125 000	130 000	130 000	Rahvusvahelise koostöö toetuse vahendid vähenevad samuti seoses kärbetega. Kulud on aga kogu Euroopas kasvanud. Taotleme selle toetuseliigi kasvatamist ja viimist esmalt 2009. aastal tasemele ja hiljem suurendamist kuni 5% aastas.	Valitsuskomisjoni seisukoht: Jätkame rahastamist 2014. aasta tasemel.
2013	2014	2015												
117 000	119 000	125 000												
2016	2017	2018												
125 000	130 000	130 000												

VIII. LÕPPSÄTTED

Jätkata 2015. aasta riigieelarve eelnõu koostamise käigus töörühmade ja delegatsioonide tasemel läbirääkimisi kohalike omavalitsuste tulubaasi ja riigieelarveliste eraldiste küsimustes.

Pooled kavandavad 2015. aasta eelarve läbirääkimiste lõpp-protokolli allkirjastamist enne riigieelarve projekti lõplikku esitamist Vabariigi Valitsusele, kes selle koos 2015. aasta riigieelarve menetlemisega Riigikogule esitab.

Tallinnas 22. aprill 2014

Hanno Pevkur

Sise- ja regionaalminister,
 Valitsuskomisjoni esimees
 (allkirjastatud digitaalselt)

Taavi Aas

Eesti Linnade Liidu juhatus-
 aseesimees
 (allkirjastatud digitaalselt)

Kurmet Müürsepp

Eesti Maaomavalitsuste
 Liidu esimees
 (allkirjastatud digitaalselt)

¹³ Säte peab olema täidetud 2017. a algusest (§ 48 lg 3 ja 126 lg 2).